

Ishaja vsak dan s jutraj rasven
v ponedeljkih in dnevih po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.— na 16 straneh Din 2.—
mesečna naročnina Din 20.—, za
tujino Din 30.—. Uredništvo v
Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23.
Telefon uredništva 30-70, 30-69 in
30-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo.
— Oglad po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 160

Ljubljana, sobota, dne 6. decembra 1930

Leto I.

Vladna in parlamentarna kriza v Franciji

Listi predvidevajo dolgotrajnost krize - Poincaré izjavlja, da ne sprejme misije za sestavo nove vlade
Usodni dvoboj v senatu

Pariz, 5. decembra. AA. Tardieujeva vlada je nočjo podala ostavko, ker je bila pri glasovanju v senat v manjšini za 8 glasov. Že v prejšnji noči je bil položaj vlade neroden. V zvezi s škandali na borzi in v bančnem svetu so morali podati ostavko 3 člani ministrskega sveta.

Sodiijo, da bo predsednik republike Doumergue poveril Poincaréju sestavo nove vlade. Na vprašanje novinarjev je po snodni seji v senatu Poincaré odgovoril:

»Glasoval sem za vlado, to so storili tudi moji prijatelji. Odklanjam predsedništvo. To je moja zadnja beseda.«

A. Tardieu, odstopivši francoski min. predsednik

Pariz, 5. decembra. AA. Predsednik francoske republike Doumergue je sprejel ostavko Tardieujeve vlade.

Danes bo začel s posveti za sestavo nove vlade.

Pariz, 5. decembra. AA. Listi napovedujejo, da bo kriza vlade dolga. Ostavka vlade ni prišla iznenada, ker je bil njen

položaj po zadnjih razpravah v obeh zbornicah omajan. Vsi listi priznavajo odstopivšemu predsedniku vlade Tardieuju velike vrline in zasluge. Glede nove vlade so mnenja, da bi mogel Poincaré računati na veliko koncentracijsko večino, ako sprejme nalog in sestavi novo vlado.

Pariz, 5. decembra. AA. Poučeni krogi sodijo, da predsednik republike ne bo mogel designirati osebo za sestavo nove vlade pred koncem prihodnjega tedna.

Poslanska zbornica je po kratki razpravi odobrila zakonski načrt o novih kreditih za narodno obrambo. Med temi krediti je tudi 20 milijonov za ustanovitev posebnega zavoda za vojaške znanstvene preiskave.

Predsednik republike je sprejel francoskega poslanika v Rimu De Beaumarchaisa.

Kako je prišlo do padca vlade

Pariz, 5. decembra. Potek snodnje seje senata, na kateri je bila Tardieujeva vlada potisnjena v manjšino, je bil mestoma zelo buren. Glavni napad proti vladi je izvršil senator Héry, ki je razvijal svojo že pred par tedni predloženo interpelacijo o splošni politiki Tardieujeve vlade.

Senator Héry je naglašal v svojem govoru, da smatra za svojo prvo dolžnost, da opozori na napadalne metode, ki jih uporablja Tardieu proti republikanski stranki. Iz vrst pristašev vlade so se dvignili pri teh besedah glasni protesti ob kričanju »Kaj je to republikanska stranka?«, na kar jim je levica ob glasnem kravalu kričala: »Republikanska stranka je to, kar vi niste«.

Kljub velikemu ropotu je nadaljeval senator Héry svojo kritiko delovanja vlade. Od splošnih vprašanj je prišel na zunanjo politiko, kjer je bilo — pravi — postopanje vlade nedopustno. In to ne vsled izpraznitve Porenja, katere pristaš je tudi on, temveč zato, ker ni opozarjala parlamenta in javnega mnenja na silno obnovev nemškega nacionalizma.

Glavne grehe — je nadaljeval govornik — pa ima Tardieujeva vlada v ekonom-

skem področju svoje politike. Kljub »blagostanju«, o katerem je Tardieu tako rad govoril, je prišel polom banke Adam, ki je bila najstarejši denarni zavod v Franciji, kajti obstojala je 150 let. Pri teh besedah je nastal v senatu nov velik hrup, ki se je le počasi polegel.

V nadaljevanju je govornik rekel, da vlada ni znala uvesti akcije za znižanje cen življenjskih potrebščin, niti zaježiti spekulacije, ki se je uganjala že par let in ki je morala dovesti do poloma banke Oustric. Ako je moral pravosodni minister Péret odstopiti, je treba pripisovati to le vladi, ki da je dajala spekulaciji potuho, namesto da bi bila nastopila proti nemo-ralnim operacijam bankirjev.

Senator Héry je zaključil svoj govor s trditvijo, da je Tardieujeva vlada prav slabo služila interesom dežele. Zato poziva senat, naj napravi sedanjemu stanju konec.

Takoj za senatorjem Héryjem je dobil besedo ministrski predsednik Tardieu. V daljšem govoru je pobijal trditve predgovornika, naglašajoč, da je bil glavni njegov cilj, da da Franciji največjo možno mero obrambne sposobnosti v slogi vseh Francozov. V gospodarskem pogledu se nahaja Francija v boljšem položaju nego druge države. Glede finančnih polomov je rekel, da razni finančniki ravno ob času svojih največjih uspehov navadno zgubijo glavo. Zadnje polome pa bi bilo treba najprej preiskati na podoben način, kot delajo kemiki v svojih laboratorijih.

Glavna podlaga njegove politike je bila na eni strani skrb za kolonije, a na drugi laična šola, ker sta to dva stebra, na katerih stoji republikanska bodočnost Francije. Zaključil je, opominjajoč senatorje, da stojimo pred važnimi dogodki, vsled česar je potrebno, da prevzame vsakdo nase vso odgovornost za svoje postopanje.

Pri glasovanju je bila sprejeta resolucija, ki jo je vlada odklonila. Za resolucijo je glasovalo 147, proti pa 139 senatorjev, tako da je ostala vlada v manjšini za 8 glasov in je podala ostavko.

Tardieu je bil drugič na vladi od 2. III. t. l.

do včeraj. Pred devetimi meseci je njegova prva vlada padla, nakar je sestavil novo vlado socialni radikal Chautemps. Njegov kabinet pa je živel le en dan; padel je isti dan, ko se je predstavil zbornici. Nato je bila sestava vlade poverjena zopet Tardieuju in s to drugo svojo vlado je bil na krmilu od marca do sedaj.

Prisega bana dr. Marusica

Beograd, 5. decembra. I. Danes popoldne ob 16.30 je bil novoimenovani ban Dravske banovine dr. Drago Marušić v ministrskem predsedništvu zaprišen.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 5. decembra. AA. Včeraj med 13. in 15. uro je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika vlade in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića. Na seji so se reševala tekoča vprašanja.

Nova poljska vlada

Varšava, 5. decembra. AA. Pat poročila, da je predsednik republike Mościcki imenoval tole novo vlado:

Predsednik vlade Slavek, predsednik parlamentnega bloka za sodelovanje z vlado; minister notranjih zadev: general Skalaskopski; minister zunanjih zadev: Zaleski; minister vojske: Pilsudski; minister za pravosodje: Mihajlovski, državni tožilec drugostopenjske sodišča; minister za prosveto in vere: Czervinski; minister za poljedelstvo: Janta Polcinski; minister za trgovino in industrijo: Prystor, do zdaj minister za delo; minister za promet: Kuhn; minister za gradnje: Norvik Neugebauer; minister za delo: Szubicki; minister za agrarno reformo: Kozlovski, profesor lvske univerze; minister za pošto in brzojav: Berner; namestnik finančnega ministra: Matuzewski; minister brez listnice: Sierafski, do zdaj državni podtajnik v ministrstvu notranjih zadev.

Komunistični neredi v Nemčiji

Berlin, 5. decembra. AA. Včeraj so bili hudi neredi v Berlinu, Leipzigu, Hamburgu in Chemnitzu. Neredi so povzročili komunisti. Redarstvo je moralo rabiti orožje.

Nov atentat na Bolgarskem

Sofija, 5. decembra. AA. List »Novo vreme« javlja, da je v Stanmaki bil izvršen nov poskus ubiti Nauma Cileva, bivšega aktivnega revolucionarja. Ustrelili so vanj osemkrat, vendar ga niti en strel ni zadel. Strelci so pobegnili.

Aljehin v Splitu

Split, 5. decembra. k. Na vabilo splitskega šahovskega kluba pride v Split znani šahovski velmojster Aljehin.

Italija si hoče ustvariti nov vojaški sistem

Vsa mladina od 6. do 20. leta se bo morala pripravljati za vojno - Fašizem hoče spraviti vso oboroženo silo popolnoma pod svoj vpliv

Pariz, 5. decembra. n. Današnji listi poročajo o najnovejših ukrepih, ki jih name-rava podvzeti fašistovska vlada, da postavi pod svojo kontrolo vso italijansko vojsko. Fašistovska vlada je predložila poslanski zbornici zakonski načrt o predvojaških vojnih pripravah mladine. Na ta način name-rava fašistovski režim s pomočjo stalnih oddelkov fašistovs- milice s fašistovskimi deškimi in naraščajskimi organizacijami ter predvojaškimi tečaji vzgojiti ves narod v militarističnem duhu ter ustvariti nov vojni sistem. Vsa mladina od 6. do 20. leta se bo na ta način morala pripravljati na vojno.

Vojni minister general Gazera je predložil omenjeni zakonski načrt italijanskemu parlamentu v odobritev. K načrtu je priložil izrpen referat, v katerem naglašala, da je treba prejšnji zakonski načrt o skrajšanju vojaškega roka spraviti v zvezo s tem zakonskim načrtom o obveznem predvojaškem pripravljanju mladine za vojaško službo. Zaradi tega naj poslanska zbornica istočasno razpravlja o obeh načrtih. V referatu je rečeno, da bo na ta način vojaška služba postala bolj elastična in proračun za vojne izdatke se zniža. Vojaška služba se namerava znižati na 12, odnosno 6 in 3 mesece.

Predvojaške priprave bodo vodili fašistovski milicijski častniki v posebnih tečajih v prostorih in v okviru fašistovskih mladinskih organizacij. Potem takem bo eo ipso postal vsak mlad človek v Italiji član fašistovske organizacije. Sinovi edinic in branitelji rodbin bodo imeli pravico na skrajšan rok vojaške službe, prav tako se bo znižal rok vojaške službe onim, ki so se

v predvojaških tečajih odlikovali. Nasprotno pa bodo morali oni, ki v predvojaških tečajih niso bili disciplinirani, odslužiti po starem celih 18 mesecev vojaške službe.

Pariška »Liberté« opozarja, da se name-rava fašizem na ta način popolnoma vsiliti v vsemu italijanskemu narodu in si podvreči vso redno vojsko. List protestira proti ta-

kemu vojaškemu sistemu ter vprašuje, kdo bo poučeval italijansko mladino v teh predvojaških tečajih. Odgovarja: »Ni dvoma, da bodo to oni elementi, ki so vodili ali vodijo enostransko meščansko vojno in ki so si kot fašistovski plačanci pridobili zaslug pri novih zločinih, požarih, nočnih napadih in roparskih napadih.«

Dva protijugoslovanska nastopa v Italiji

Poslanec Dudan o položaju Zadra - Iredentističen govor fašistovskega funkcijonarja

Beograd, 5. decembra. AA. Težkoče, v katerih se nahaja Zadar in njegovo zaledje, so našle včeraj odmev v italijanskem parlamentu, ko se e govorilo o izrednih kreditih za zadrsko pokrajino. Dalmatinski poslanec Dudan je očital prejšnjim italijanskim vladam, da so dovolile odstop 3. zone Jugoslaviji, tako da je Zadar ostal brez svojega prirodnega zaledja in brez krajev, kjer bi kril svoje potrebe. Tako je Zadar odrezan od svojega gospodarskega zaledja. Niso se smele podpisati sanmargeritske konvencije, ki so jih že tako večkrat prekršila sama jugoslovanska konzularna oblastva. Nova agrarna reforma v Dalmaciji ima samo ta namen, da vzame zemljo Italijanom v Zadru in tako še poslednje ostanke gospodarskega zaledja, ker oni ne morejo razpolagati s svojo zemljo iz Zadra.

Dudan pričakuje obenem s poročevalcem, da bodo to poslednji krediti te vrste, kar se jih je kdaj zahtevalo.

Zadar, 5. decembra. n. »Vittorio Dalmatice« poroča, da je tajnik dalmatinskega akademskega kluba Vitalo Mafer nastopal v Bologni v palači Vittorio pred izbrano publiko s predavanjem, v katerem je naglašal predvsem odnose Italije napram dalmatinski obali, nato pa iznesel historijat Dalmacije in vzroke, zakaj je morala Italija zapustiti zasedeno dalmatinsko ozemlje. Svoj govor je zaključil z besedami: »Treba je, da poletijo iz Zadra, Reke in Bologne rimski orli na zvonike, ki so okinčani z beneškimi Levi. Jaz mislim, da bomo v kratkem kljub vsej »herojski« zavesti Jugoslavije dosegli naše pravice v tej pravični stvari, in menim, da bo v kratkem času jadransko vprašanje rešeno v našo korist, in to za vedno.«

Ostavka dr. Bredta sprejeta

Berlin, 5. decembra. d. Državni predsednik je sprejel ostavko pravosodnega ministra dr. Bredta ter je poveril do nadaljnjega opravljanje dolžnosti državnega justičnega ministra državnemu tajniku v justičnem ministrstvu dr. Joelu.

Avantgarda Jugoslavije

Svojo izjavo za »Jugoslavana« je zaključil novi ban dr. Drago Marušić z besedami: »... trdno računam na sodelovanje in podporo vse slovenske javnosti brez vsakršne razlike, da se bo razvoj Dravske banovine dvignil v kulturnem, gospodarskem in socialnem pogledu tako, da postane Dravska banovina to, v kar je poklicana po svojem položaju — avantgarda naše ljubljene Jugoslavije.«

V teh besedah novega bana je obsežen cel program, kakor je bil vedno zapisan v srcih vseh patriotskih Slovencev. Avantgarda naše ljubljene Jugoslavije mora postati Slovenija, ker je Slovenija po svojem zemljepisnem položaju najbolj interesirana za to, da je Jugoslavija močna in silna. Kajti tu v Dravski banovini se vidi šele z vso jasnostjo, da je samo po Jugoslaviji moglo priti do osvobođenja in zjedinenja. Za prebivalstvo Dravske banovine je vedno le ena izbira: ali svoboda v Jugoslaviji ali pa nesvoboda izven Jugoslavije. Zato mora biti vsak Slovenec prepričan Jugoslovčan, zato je v interesu Slovenije, da je avantgarda Jugoslavije, da iz nje izhaja neprestan podnet za vedno večji napredek v vsej državi.

Biti avantgarda Jugoslavije pa pomeni, da je treba biti tudi v prvi vrsti borec za jugoslovansko misel. Samo na podlagi čiste in neomadeževane jugoslovanske misli je mogoč napredek Jugoslavije. Zato ne morejo avantgarde tvoriti dvomljivci in omahljivci, zato tudi ne morejo v njej biti spekulanti in intriganti in zato morajo v njenih prvih vrstah biti samo ljudje iz takšnega kova, iz kakršnega so bili oni, ki so s svojimi žrtvami ustvarili Jugoslavijo. Samo ljudje, ki neizmerno ljubijo Jugoslavijo, so tudi tako silni, da vzdržijo vsak napor in da dovrše to, kar so pričeli graditi ustanoviteli Jugoslavije. Naloga avantgarde je, da prerodi vso Jugoslavijo, da dvigne vse mišljenje in hotenje jugoslovanskega naroda do najvišje višine, to pa dosežejo le ljudje, v katerih je že tako mišljenje in hotenje.

Strankarsko življenje je razbilo vrste teh ljudi, da se ti niti niso mogli niti hoteli udeleževati. Sedaj pa je prišel čas, ko se morajo vsi naši najboljši možje združiti, da s skupnim in slovnim delom postavijo novo avantgardo Jugoslavije, ki bo s svojim vzglednim delom osvojila srca mladine, ker šele ta bo izvedla delo osvoboditeljev do konca.

Naloga avantgarde je, da povsodi zopet oživi ona silna vera v Jugoslavijo, kakoršna je vladala ob njenem postanku. Zato mora avantgarda budno gledati na to, da se bo vedno delalo prav in samo prav. Kaj je prav in kaj ni prav, to povesta vsakemu Jugoslovčanu že njegovo srce in njegova vest in če bo ta vedno živa, potem se bo tudi vedno delalo prav. Nobeni oziroma ne smejo zamegliti očes pravega Jugoslavana, temveč vedno mora iti na delo z mislijo na domovino in z ljubeznijo do naroda in z voljo, da izvrši samo to, kar je v interesu celote.

A ne samo teoretično, temveč tudi praktično mora postati Dravska banovina avantgarda Jugoslavije. Vsa država mora na delu Dravske banovine praktično videti, kako se izvede elektrifikacija dežele, kako je treba z dobrimi cestami otvoriti vrata tujskemu prometu, kako je treba z industrializacijo izvesti gospodarsko neodvisnost naroda, a pri tem očuvati kmetijski stan, da ostane ta naš glavni stebel močan in silen. Nadalje pa je treba tudi dokazati, kako je nemogoče, da bi zavladale napake birokratizma, kjer je uprava prežeta od jugoslovanske misli. Kajti jugoslovanska misel vzbuja inicijativno posameznikov, ona zbira ustvarjalne sile in državna ter samoupravna oblast sta samo v službi te inicijativnosti.

Silno mnogo se je v strankarskih časih zamudilo, silno mnogo je treba zaradi tega dchiteti in popraviti. Za tak napor pa so sposobni le ljudje, ki so čisto v službi jugoslovanske misli. Zato se pravi biti avantgarda Jugoslavije, biti propagator jugoslovanske misli. To je treba biti sedaj tudi zato, ker se je jugoslovanska misel dostikrat napačno propagirala, ker se je često pozabilo, da je jugoslovanska misel sin'ca, to je skupno delovanje vseh Jugoslovčanov.

Najtežje mesto je mesto v avantgardi, to da tudi najbolj častno in najbolj odlično. To mesto je poverjeno Sloveniji in samo od nje je odvisno, da ga tudi zasede. Tudi ves čas strankarskega življenja je bilo Sloveniji mogoče, zavzeti to pozicijo, a ker so nje-

Za zboljšanje zvez med sosednimi državami

Izjava ministrskega predsednika generala Petra Živkovića listu »Neue Freie Presse« — Dr. Schober o gospodarskih odnosih med Jugoslavijo in Avstrijo

Jugoslovanski ministrski predsednik Peter Živković je za današnjo prilogo dunajskega dnevnika napisal naslednje vrstice: »Kdor dela na to, da se narodi med sabo spoznavajo, najbolje skrbi za idejo miru in razvoj dobrih odnosov med sosednimi narodi.

Spiro tega pozdravljam dobri in koristni sklep odličnega lista »Neue Freie Presse«, pokazati v pravi luči tudi našo zemljo in njena stremiljenja avstrijski in nemški javnosti. — P. Živković.

Dunaj, 5. decembra. v. V svoji posebni prilogi, posvečeni kraljevini Jugoslaviji, katero je danes izdal dunajski dnevnik »Neue Freie Presse«, objavlja tudi pomemben članek sedanjega avstrijskega zunanega ministra in bivšega zveznega kancelarja dr. Schobera. V svojem članku pravi dr. Schober, da je v času, ko je bil zvezni kancelar, storil vse, da bi izboljšal določbe trgovinske pogodbe med Avstrijo in Jugoslavijo. Dosegel je zadoščenje, da so se izvedenci pri pogajanjih sporazumeli, toda njihovega sporazuma ni mogla sprejeti niti jugoslovanska niti avstrijska država. Dr. Schober obžaluje, da se takrat doslej ni sporazumel, ki bi mogel uveljaviti, ker bo končno vendar le moralo priti do tega pod vplivom premoči gospodarstva nad politiko.

Vprašanje agrarnega bloka, meni dr. Schober, je pokazalo novo pot. Če Jugoslavija potrebuje avstrijsko tržišče za svoje proizvode, potem tudi agrarni blok ne more spremeniti te njene potrebe. Tudi če bi politični vidiki začelo naganjali k iskanju drugih možnosti, se trajno ne more opravičiti brez sosedov. Kljub agrarnemu bloku in morda ravno vsled njega up in nikakor ne dvomi, da bo imela Avstrija kot odjemalec Jugoslavije prednost pred vsemi drugimi sosedi. Dejstvo, da je sposobnost na-

šega tržišča omejena, sili seveda k iskanju širših tržišč. To pa odgovarja tudi sedanjemu času, ako pomislimo na racionalno urejevanje Panevrope.

Dr. Schober zaključuje, da se mora ono, kar je ob prevratu l. 1918. oziroma vsled mirovni pogodbi l. 1919. nastalo slabega, na gospodarskem polju na en ali drug način popraviti. Avstrija mora živeti in prosperirati. To je v interesu velesil, kakor tudi v interesu obnove Evrope in s tem interesom se mora računati. Zato naprej po začeti poti v blagor Evrope in miru.

Na 112 strani obsegajoči prilogi objavlja dunajski list podatke o gospodarstvu, upravi in kulturnih razmerah jugoslovanske države. Zanimivim glasovcem jugoslovanskih ministrov sledi stran, ki jo izpolnjujejo slike jugoslovanskega državnega grba in .j. Vel. kralja in kraljice. Na naslednjih straneh so članki o odnosu njih med Jugoslavijo in Avstrijo, slike z zadnje sveč. nosti v Beogradu, ko so se izmenjale polkovne zastave, ter slike članov jugoslovanske vlade.

Sledijo članki o jugoslovanskem šolskem in kulturnem razvoju, poljedelstvu in živinoreji, nadalje o skrbstvu za narodno zdravje in higijeno, o jugoslovanskih železnica, gozdovih, rudnikih, bančnem gospodarstvu, državnih posestvih in monopolih, o jugoslovanskih lukah in pomorski ter rečni plovbi, o poštni hranilnici in narodni banki, o javnih ustanovah, veroizpovedih itd. Nato so v listu podatki in slike o jugoslovanski prestolnici Beogradu in o vseh devetih jugoslovanskih banovinah in njihovih razmerah. Posebni članki so posvečeni glavnim jugoslovanskim mestom, tako Ljubljani, Mariboru, Celju, Zagrebu, Sušaku, Splitu, Dubrovniku, Sarajevu, Novem Sadu, Subotici, Skoplju in drugim.

Programatična izjava nove avstrijske vlade

Kancelar Ender obljublja strogo zakonitost — Prijateljstvo z vsemi sosedi, pristrčni odnosi s sestrsko Nemčijo

Dunaj, 5. decembra. d. Na današnji seji Narodnega sveta je povzel besedo zvezni kancelar dr. Ender, da poda programatično izjavo. Rekel je med drugim: Glede na bližnji preteklost se lahko omejim na ugotovitve, da so se volitve izvršile strogo zakonito ter popolnoma mirno in v redu. Prav tako je bil popolnoma ustavno skličen tudi Narodni svet. V začetku nove zakonodajne dobe pozdravljam ta dejstva tem bolj, ker so pripomogla, da se je ugled naše države v inozemstvu dvignil, in ker so dobro znamenje za nadaljnje delo Narodnega sveta.

Razmerje moči, ki so ga dale zadnje volitve, je dovedlo zveznega predsednika do odločitve, da je dal naši državi zvezno vlado, ki se lahko opira na zaupanje krščanskih socialcev, gospodarskega bloka in kmečke zveze in ki bo z vsemi močmi skušala stremeti za tem, da bo vladne posle opravljala zakonito ter bo olajšala gospodarske težave. Vlada hoče svoje dolžnosti napram vsemu prebivalstvu izpolniti in pričakuje, da jo bodo v tem podpirale vse stranke, torej tudi tiste, ki niso zastopane v vladi. Na vsak način pa bomo spoštovali ustavne pravice ter se bomo skušali po najboljšem znanju izogniti kritiki visoke zbornice s tem, da bomo svoja dejanja vršili po zakonu ter da bomo vedno in povsod z najboljšo voljo in z najboljšim razumevanjem skušali skrbeti za blaginjo naroda.

Zvezno vlado bodo pri izvajanju njenih nalog vodila načela demokratične republike in ideja zvezne države, kakor je to zapisano v naši zvezni ustavi. Smatrala bo vlada za svojo najvišjo dolžnost, da pover-

jene ji posle izvršuje strogo po ustavi in po drugih zakonih in tako zagotovi vsemu javnemu in privatnemu življenju miren razvoj, državljanom pa občutek, da so zaščiteni in da imajo mir.

Prešel je nato na najbližje naloge vlade in poudaril najprej volilno reformo, pomenitvenje in pomenitev uprave, ukrepe proti brezposelnosti, izvedbo starostnega zavarovanja itd.

Prešedši na zunanjo politiko je izjavil zvezni kancelar: Na polju zunanje politike si bo pod mojim vodstvom stoječa vlada stavila za nalogo, da ohrani splošne in že znane osnovne poteze, ki so že pod prejšnjimi vladami označevale razmerje naše republike do naših sosedov in do drugih držav sveta. Vlada si bo resno prizadevala gojiti prijateljsko razmerje do vseh naših sosedov in poglobiti medsebojno prijateljsko razumevanje ne samo s temi deželami, temveč z vsemi deželami Evrope in vsega civiliziranega sveta. Posebno v odnosih do naše velike nemške sestrške države bo vlada gojila tradicionalno pristrčno in odkrito prijateljstvo, ki nam ga narekuje enakost plemena, jezika in kulture. Trudila se bo, da tudi v bodoče to razmerje na vseh poljih še bolj poglobi.

Po vladni izjavi je kot prvi opozicijski govornik nastopil dr. Renner ter izjavil: Do osebe dr. Enderja imam precej zaupanja. Seveda pa bomo pazili, ali v tej vladi ostane ustava ustava in zakon zakon. Iz nekih delov vladne izjave se da sklepati na to, da bo tudi tako. Toda previdnost je potrebna pri sedanjih sestavi ministrske klopi.

Po atentatu na Banjski planoti

Fašistovski tisk zahteva splošno preiskavo proti vsemu prebivalstvu na Goriškem

Trst, 5. decembra. n. O atentatu v Kopri- višcu objavljajo današnji listi zelo kratka poročila. Naglašajo, da je preiskava na dobrem potu in da bo policijskim organom ter oddelkom fašistovske milice gotovo uspelo spraviti v zapore ne le izvršilce atentata, nego tudi njihove sokrivce, ki jih je baje zelo mnogo. »Popolo di Trieste« objavlja, da atentat na italijanske finančne stražnike v Koprivišču ubijalci niso mogli dolgo časa pripravljati. Ubijalci so morali biti ljudje, ki so vedno pripravljeni na teroristična dejanja in ki so tokrat izrabili

ni voditelji dostikrat mislili bolj na svoje strankarske in osebne interese ko na državne in narodne, ni zavzela Slovenija tega mesta. Danes se ji nudi nova prilika in ni treba nič drugega, ko da se Slovenija čisto izreče za jugoslovansko misel in že je tudi postala avantgarda Jugoslavije.

Naj ne bo zamujena še ta prilika!

priliko in izvršili atentat. Listi naglašajo, da so oddelki fašistovske milice in policijskih agentov že do sedaj znatno očistili vse ozemlje okrog Gorice od raznih elementov. Okolnost, da so policijski agentje v novih hišah našli orožje in strelivo, je za tržaški »Popolo di Trieste« dokaz, da je na Goriškem vse polno teroristov. Na ta način tržaško fašistovsko glasilo zavrača opravičilo, ki ga je objavil »Piccolo«, da so namreč za časa vojske na Goriškem divjale najhujše borbe in so spričo tega imeli ljudje najbolj- šo priliko zbrati toliko orožja. »Popolo di Trieste« energično zahteva, naj oblasti uvedejo po vsem Goriškem preiskave in končno vso dolino Soče očistijo, tako da se ne bo več mogoče nikomur izgovarjati, da se mu je slučajno posrečilo najti puško ali kako drugo orožje. In v resnici so se že podali na deželo večji oddelki fašistovske milice iz Idrije, Tolmina in celo iz Istre. Aretacije se nadaljujejo.

Ob prvi obletnici Sokola kraljevine Jugoslavije

Beograd, 5. decembra. l. Dananjsi dan je velikega pomena za naše sokolstvo. Petega decembra pr. l. je bila s posebnim zakonom osnovana ena edina organizacija SKJ in so bile ukinjene vse druge organizacije, ki so le cepile silo te poleta polne ustanove. Te male organizacije niso imele nikakega posebnega pomena v primeru z današnjo sokolsko organizacijo.

Petega decembra pr. l. je Nj. Vel. kralj stavil svoj podpis pod pomembni zakon o osnovanju SKJ. Imenoval je za starešino te zveze prestolonaslednika Petra, najlepšo nado našega novega jugoslovanskega naraščaja, ki dviga sedaj svojo dušo v svojih divnih sokolskih organizacijah. Na dan ustanovitve se je starešinstvo SKJ z velikim članom posvetilo delu. Dnevi so neumorno potekali v najhujših naporih. Ustanovila so se sokolska društva tam, kjer jih doslej ni bilo, obstoječa so se obnavljala in razširjala, in kar je bilo najbolj značilno, je bila v tem letu velika nacionalna manifestacija vsega sokolstva, ki je pokazala na vsesokolskem zletu v Beogradu vso silo svojih mišic in svojega zdravega duha. Rezultat te veličastne manifestacije in vsega tega dela je bil ta, da se je število članov Sokola v relativno kratkem času skoraj podvojilo. Naraslo je od 63.000 na 115.000 članov.

V prihodnjem letu bo SKJ posvetil svojo posebno pažnjo organizacijskemu delu in uveljaviti starih sokolskih organizacij kot tudi ustvariti novih. V letu 1932, ko se bo v Pragi vršil vseslovanski vsesokolski zlet, bo SKJ nastopil z ogromnim številom članstva ter tako sredi bratske države manifestiral svojo silo. V januarju 1931. leta bo priredil v Mariboru in Ljubljani velike zvezne tečaje, ki se jih bo pred vsem udeležilo jugoslovansko učiteljstvo, SKJ bo prav tako posvetil ves svoj trud tudi vprašanju sokolskih domov, s katerimi so bile doslej vedno vezane velike materialne žrtve. SKJ upa, da bo te težave premostil. Sedaj pripravljajo načrte in proračune za enotne tipe sokolarn, ki bodo najmanj stale, pa vendar popolnoma odgovarjale tako tehničnim kot higijenskim pogojem, ki jih zahteva sokolska telovadnica.

Zastopnice društva gospodinj pri Nj. Vel. kraljici

Beograd, 5. decembra. AA. V imenu predsedstva društva gospodinj sta bili 3. t. m. ge. Anka polkovnika Markovića in Mara inženjerja Tice sprejeti v avdijenci od Nj. Vel. kraljice Marije kot pokroviteljice društva. Sporočili sta Nj. Vel. dnevi red skupščine, ki bo 9. t. m., obenem pa sta poročali Nj. Vel. kraljici tudi o delovanju društva in o načrtih za gradnjo doma gospodinj.

Napredovanje dr. Štamparja

Beograd, 5. decembra. AA. Z ukazom Njeg. Vel. kralja je napredoval na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje generalni inšpektor za higijeno pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje dr. Andrija Štampar v 1-2, dozdej v 1-3.

Imenovanja v vojski

Beograd, 5. decembra. l. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za vojske postavil za inšpektorja državne obrambe divizijskega generala Jurisija Pantelija, dosedanjega pomočnika komandanta V. armijske oblasti, za vršilca dolžnosti komandanta pešpolka kraljeve garde pehotnega polkovnika Živkovića Ljubišu, dosedanjega pomočnika komandanta istega polka. Nadalje je imenoval za svoje ordonance kapetana I. klase Šimića Franca, dosedanjega vršilca dolžnosti adjutanta pešpolka kraljeve garde.

Balkanska konfederacija tiska

Sofija, 5. decembra. AA. Balkanska konfederacija tiska, ki je tu zasedala več dni, je končala svoje delo ter sestavila statute balkanske konfederacije tiska, ki bodo predloženi prihodnji konferenci v Carigradu. Bolgarski minister za zunanje zadeve Burov je priredil kosilo na čast delegatov. V zdravici je poudaril važnost dela delegatov in pomen sodelovanja tiska pri mirovni stremiljenjih. Mednarodna iskrenost je najboljšje jamstvo za mir med narodi. Ministru je odgovoril romunski delegat Clarnet, zahvaljujoč se za prisrčen sprejem, ki so ga na Bolgarskem izkazali delegatom.

Neresnična vest sofijskega lista

Beograd, 5. decembra. AA. Sofijsko »Utro« je poročalo 25. prošlega meseca, da je bolgarski emigrant Dorčo Uzunov hotel prekoračiti mejo, da pa ni uspel. V poročilu ni naveden kraj, marveč se na splošno govori, da se je to zgodilo na zapadni meji. Po informacijah na merodajnem mestu smo pooblaščenim demantirati to poročilo kot popolnoma neosnovano, ker tega dne ni bilo na bolgarsko-jugoslovanski meji nobenih neredov. Dorčo Uzunov se sploh ne nahaja na bolgarsko-jugoslovanski meji.

Minister Ciano v Trstu

Rim, 5. decembra. AA. Prometni minister Ciano je odpotoval v Trst, kjer bo v ladjedelnici sv. Marka prisostvoval krstu velike motorne ladje »Victoria«. Nova ladja je bila zgrajena za družbo Tržaški Lloyd in bo vozila na progi med Trstom in Egiptom.

Petnajst mrtvih vsled megle

Bruselj, 5. decembra. AA. V okolici Henguissa so našli 15 mrtvecev, starih od 30 do 70 let. Zdravniki so dognali, da so našli smrt, ker so izgubili smer zaradi goste megle. Megla je bila tako gosta, da se ni videlo niti meter daleč. Preminili so zaradi izčrpanosti in utrujenosti.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 5. decembra. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Najbrže zelo oblačno in megleno, temperatura bo še precej nespremenjena, na nekaterih krajih šibkejša padavina.

Veličina kraljevine Jugoslavije

Posebna priloga dunajske »Neue Freie Presse« o naši državi

Današnja številka pomembnega evropskega dnevnika »Neue Freie Presse« prinaša v posebni prilogi na 112 straneh obširno sliko vsega gospodarskega in kulturnega življenja kraljevine Jugoslavije. Iz ogromne količine skrbno pripravljene in dragocene gradiva, ki ga krasi nad 400 izvrstnih slik, prinašamo danes le najvažnejše naslove posameznih člankov.

Ministrski predsednik general Peter Živković: »Za zboljšanje stikov med sosednimi državami«.

Zvezni kancler n. r. dr. Johann Schober: »Avstrija in Jugoslavija«.

Finančni minister dr. Stanko Šverljuga: »Ravnovesje proračuna stabilizacija dinarja«.

Poljedelski minister dr. Stanko Šibenik: »Cilji jugoslovanskega poljedelstva«.

Avstrijski zvezni minister za poljedelstvo Andreas Thaler: »Avstrijsko-jugoslovanski poljedelski stiki«.

Minister brez portfelja dr. Frangeš: »Jugoslavija in agrarna kriza«.

Trgovinski minister Juraj Demetrovič: »Zunanjia trgovinska politika Jugoslavije«.

Minister za gozde in rudnike ing. Dušan Sernec: »Jugoslovanski lesni in rudarski proizvodi«.

Minister soc. politike in narodnega zdravja Nikola Preka: »Zdravstvena obnova Jugoslavije«.

Prometni minister Lazar Radivojevič: »Sedanjost in prihodnost jugoslovanskih železnic«.

Minister dr. Mirko Neudorfer: »Narodni zakladi Srbije«.

Poslanik kraljevine Jugoslavije na Dunaju dr. Budislav Angelinović: »Dunaj kot kulturno središče«.

Avstrijski poslanik v Beogradu Hermann Ploennies: »Razmah Jugoslavije«.

Gouverner Ignat Bajloni: »Narodna banka kraljevine Jugoslavije«.

Generalni direktor jugoslovanskih drž. železnice ing. D. Srepolović: »Jugoslovanske drž. železnice«.

Podban dr. Otnar Pirkmajer: »Upravna reforma Jugoslavije s posebnim ozirom na lokalno upravo banovine«.

Generalni direktor kralj. Poštne hranilnice prof. dr. Milorad Nedeljković: »Investicijske možnosti in varnosti v Jugoslaviji«.

Direktor za monarstvo in rečno plovbo dipl. ing. Milan M. Jovanović: »Jugoslovanska rečna plovitba«.

Šef centralnega presburoja jugoslovanskega ministrskega predsedništva dr. Milan Marjanović: »Važnost in osnova jugoslovanske države«.

Predsednik Saveza denarnih in zavarovalnih zavodov v Zagrebu generalni direktor dr. Branko Pliverić: »Jugoslovanska bankarstvo«.

Generalni tajnik Gjoška Čurčin: »Položaj jugoslovanske industrije«.

Generalni tajnik dr. Gustav Weiss-Wellenstein: »Interesi avstrijske industrije na jugoslovanskem tržišču«.

Sekcijski šef v ministrstvu trgovine in industrije dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolsky: »Trgovinska politika Jugoslavije«.

Sekcijski šef dr. Velemir Stojković: »Poljedelska organizacija«.

Sekcijski šef ministrstva za gozde in rudnike ing. Nikola Belančič: »Rudarstvo v kraljevini Jugoslaviji«.

Predsednik oblastnega Saveza industrijev v Zagrebu S. A. Alexander: »Jugoslovanski trgovinsko-politični in notranje-gospodarski problemi«.

Šef hidrotehničnega oddelka ministrstva za gradbe ing. M. S. Jovanović: »Vodogradnje, izraba sil in zemljiške melioracije v Jugoslaviji«.

Sekcijski šef Krunoslav Penović: »Jugoslavija kot pomorska država«.

Bivši sekcijski vodja direkcije vodnih zgradb dr. ing. A. Werber: »Melioracijski program Jugoslavije in njegova gospodarska važnost«.

Direktor dr. Juraj Tomičić: »Izvojni zavod v Beogradu in njegova organizacija«.

Ministrski svetnik dr. Milorad R. Djordjevič: »Finančni položaj Jugoslavije«.

Predsednik senata višjega sodišča v Sarajevu dr. Bertold Eisner: »Pravno izenačenje v Jugoslaviji«.

Predsednik Saveza zavarovalnih družb Djordje Paunković: »Zavarovanje v Jugoslaviji«.

Generalni tajnik dr. Adolf Čuvaj: »Jugoslovanske trgovinske in obrtne zbornice«.

Šef tujsko-prometnega oddelka trgovinskega ministrstva dr. Ciril Žižek: »Bodoči razvoj hotelirstva v Jugoslaviji«.

Višji ministerijalni svetnik Nikola Veličković: »Invalidna zaštita v Jugoslaviji«.

Generalni direktor Maks Bosnić: »Jugoslovanska lesna industrija in njen pomen na svetovnih tržiščih«.

Konec jugoslovanske politike industrijskih zaščitnih carin«.

Maksim pl. Mrzljak: »Postanek jugoslovanske države«.

Djordje M. Eisen: »Trgovinska bilanca in kopičenje kapitala v Jugoslaviji«.

Dr. M. Čingrija: »Razvoj tujskega prometa v južni Dalmaciji«.

Direktor dr. Juraj Tomičić: »Zunanjia trgovina Jugoslavije«.

Profesor Josip Nagy: »Državni arhiv v Zagreb«.

S. Katnik: »Jugoslovanske prirodne lepote in zdravilišča«.

Veljko Petrovič: »Srbska literatura«.

Direktor Milan Kašanin: »Srbska likovna umetnost«.

Direktor Stevan Hristić: »Srbska glasba«.

Dr. Josip Draganić, Zagreb: »Slikarstvo v Jugoslaviji«.

Djordje M. Eisen: »Jugoslovansko-avstrijski trgovinski stiki 1919-1930«.

Richard Sanneck: »Gospodarski položaj Slovenije«.

Generalni direktor Slavko Sirošević: »Jugoslavija, potni cilj turistov«.

»Novi konkurni in poravnalni zakon v Jugoslaviji«.

Potovanje na narodno in kmetsko skupščino v Zagreb

Glede na veliko udeležbo vozijo po odredbi generalne direkcije državnih železnic v Beogradu 7., 8. in 9. decembra posebni vlaki, določeni nalašč za prevoz udeležencev seljaške skupščine v Zagrebu, in sicer za potovanje v Zagreb in nazaj.

Železniška uprava opozarja udeležence, da se brezpogojno poslužijo teh posebnih vlakov ker sicer ni zaradi navala sigurnen reden prevoz.

1. Udeleženci stranskih prog naj iz istega razloga potujejo izključno samo z onimi rednimi vlaki, ki imajo zvezo na izredne vlake in bodo zato tudi primerno ojačani.

Za udeležence proga Ljubljana-Zidanimost, Jesenice-Ljubljana, Tržič-Kranj, Kamnik-Ljubljana, Mirna peč-Ljubljana, St. Janž-Trebnje in Kočevje-Grosuplje vozi v nedeljo 7. t. m. na progi Ljubljana-Zagreb posebni vlak z odhodom iz Ljubljane ob 21. uri 18 min. Udeleženci od Jesenic do Ljubljane naj potujejo z večernim osebnim vlakom, ki odhaja iz Jesenic ob 18. uri 46 min., udeleženci tržiške proge z večernim vlakom, ki odhaja iz Tržiča ob 18. uri 43 min., udeleženci s kamniške proge z vlakom, ki odhaja iz Kamnika ob 18. uri 9 min. in udeleženci dolenske proge z zadnjim večernim vlakom, ki odhaja iz Mirne peči ob 18. uri 29 min., iz St. Janža na Dol. ob 17. uri 47 min. in iz Kočevja ob 17. 46 min.

Vsi ti udeleženci se vračajo iz Zagreba v ponedeljek dne 8. t. m. s posebnim vlakom, ki odhaja iz Zagreba Sava ob 23. uri 34 min.

2. Na progi Maribor-Zidanimost-Zagreb Sava vozi posebni vlak v nedeljo 7. decembra z odhodom iz Maribora gl. kol. ob 22. uri 30 min. Poleg udeležencev te proge uporabijo ta vlak tudi udeleženci prog. Ljutomer-Ormož-Pragersko. Slednji naj potujejo z zadnjim rednim večernim vlakom, ki odhaja iz Ljutomerja ob 19. uri 50 min. odn. iz Ormoža ob 20. uri 58 min. Za povratek vozi v obratni smeri na isti progi posebni vlak, ki odhaja iz Zagreba Sava v torek dne 9. decembra ob 1. uri 2 min.

3. Na progi Novo mesto-Karlovac vozi posebni

vlak v nedeljo dne 7. decembra z odhodom iz Novega mesta ob 21. uri 58 min. Povratek iz Zagreba gl. kol. ob polnoči od 8. na 9. decembra.

4. Za udeležence s proge Kotoriba-Čakovec vozi dva posebna vlaka v nedeljo dne 7. t. m. Prvi z odhodom iz Kotoribe ob 9. uri in drugi ob 9. uri 30 min. Udeleženci proge Dolnja Lendava-Čakovec potujejo v nedeljo dne 7. t. m. s potniškim vlakom, ki odhaja iz Dolnje Lendave ob 10. uri 15 min. — Za povratek vozi iz Zagreba Sava dva posebna z odhodom v ponedeljek dne 8. decembra ob 19. uri in ob 20. uri 10 min.

5. Udeleženci proge Rakek-Ljubljana potujejo v nedeljo dne 7. decembra z večernim potniškim vlakom, ki odhaja iz Rakeka ob 20. uri 40 min. Potniki Zidanimost-Zagreb pa v kolikor se ne poslužijo posebnega vlaka iz Ljubljane in Maribora s prvim jutranjim potniškim vlakom, ki odhaja iz Zidanega mosta v ponedeljek dne 8. t. m. ob 4. uri 14 min. Povratek teh udeležencev se vrši v noči od 8. na 9. decembra s posebnim vlakom, ki odhaja iz Zagreba Sava ob 23. uri 34 min.

6. Udeleženci iz proge Velenje-Celje potujejo v nedeljo dne 7. decembra z zadnjim potniškim vlakom, ki odhaja iz Velenja ob 17. uri 14 min. Povratek se vrši s posebnim vlakom, ki odhaja iz Zagreba Sava v torek dne 9. decembra ob 1. uri 02 min.

7. Udeleženci proge Rogatec-Krapina potujejo v ponedeljek dne 8. decembra s prvim jutranjim vlakom, ki odhaja iz Rogateca ob 4. uri 41 min.

Spopolnjena in povečana šola na Kopanju

Malo komu je znana naša vas, ki je jedva 20 minut oddaljena od postaje Čušperk na progi Grosuplje-Kočevje. Učitelj in upravitelj šole je g. Franc Čuk, znan kot agilen kulturni delavec.

Šola je bila enorazrednica. Spridlo velikega števila šolobveznih otrok, ki posejajo pouk iz Velike in male Račne, Čušperka, Predol in Ivo-ve gore, se je izkazala potreba po večji šoli. Prosvetna oblast je poskrbela novo učilnico, šola je postala dvorazrednica, toda samo z eno učno sobo. Ravno ob zimi so se oprijeli složnega dela, ne strahše še velikih finančnih težkoč, so pričeli z delom.

Prezidavo in dvig stavbe za eno nadstropje je izvršil po idejnih načrtih arhitekta in inženjerja Saše Skubica iz Ljubljane, domač mojster. Šola je dobila novo moderno učilnico, 3 nove sobe za učitelje in 2 kuhinji. V podprilici dva velika prostora za morebitne gospodinj-ske šole, kar je vredno še posebnih pohval, saj je šolsko poslopje zidano domala tako, kot predvideva zakon o narodnih šolah.

Te dni se je vršila slovesna otvoritev in blagoslovitev prenovljenega šolskega poslopja. Navzočih je bilo poleg srezkega poglavarja g. dr. Andrejke mnogo okoliškega učiteljstva in duhovništva ter občinski in krajevni šolski odbor ter mnogo občinstva iz Kopanja. Po maši se je izvršila blagoslovitev šole, nakar je povzel besedo župnik Kogovšek in g. sreski poglavar, ki je pohvalil složnost kulturnega dela male kopanske občine.

G. župan je kot predsednik krajevnega šolskega odbora izročil ključ g. upravitelju, ki se je zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli šoli in skupnemu napredku.

Prezidava šole stane več stotisoč Din, vendar pa se je proračun znatno znižal, za kar gre hva-

la upravitelju g. Čuku, ki je organiziral pri gradnji šole splošen kuluk občanov.

Majhna kopanska šolska občina naj bo drugim v vzor. G. Čuku in krajevemu šolskemu odboru moremo na odlični kulturni poti samo čestitati.

Nesreče in nezgode

Ljubljana, 5. decembra.

Posestnikov sin Bitenc Anton, 21 let star, iz Dragomlja pri Kamniku, je danes vozil hlode iz gozda. Veriga, s katero so bili hlodi zvezani, pa je popustila in Tonetu je padel debel hlood na desno nogo in mu jo zlomil.

Miklič Ana, posestnikova žena iz Male vasi pri Grosupljah se je danes s Pečnikarjevim avtobusom peljala v Šmartno. Prav zamišljena je sedela na sedežu, ko se je avtobus hitro ustavil. Mikličeva je omahnila in udarila z glavo ob okno, ki se je razbilo. Na obrazu je dobila nekaj manjših zarez, ki pa niso težkega značaja.

Lovro je znan delomrznež in potepuh. Splošno ga nazivljajo »večnega brezposelnca«. Je že 45 let star ter baje stanuje na Ježici, znano pa je, da prav rad gostje po kozareh. Lovro je velik prijatelj dobre kapljice, ima pa tudi prepirljivo žilico. Ni preveč priljubljen pri gostilničarjih. V sredo je sedel v gostilni Janeza Semrca pri sv. Križu. Prijetna toplota ga je tako presunila, da je zaspal... Pripeljali so ga v bolnico malo opečenega in ožganega. Lovro pripoveduje, da so ga drugi gostje med spanjem v šali polili s špiritom in zažgali ter da od tod izvirajo opekline na rokah. Opekline niso težke.

Zasačena tatova

Šmartno pri Litiji, 4. decembra.

Dne 4. t. m. med opoldanskim odmorom so opazili iz Robavsove gostilne neka okoli 20 let stara mladeniča, kako se pritiskata k izloži Ivana Razborška, trgovca na Glavnem trgu. Kar se je odprlo izložbeno okno in fanta sta segala po tuji lastnini. Med tem stopita k njima gosp. Gruđen in gosp. Trele. Fanta sta jo pa ubrala po vasi proti Litiji. Kmalu ju je dohitel gosp. Znidar iz Gradca in Martin Adamič iz Šmartna, ki sta ju zgrabila; eden nepridiprav se je iztrgal in pobegnil. Gosp. Znidar je spoznal tatuj; bil je to 20letni Anton P., brezposelni tovar. delavec iz Gradca pri Litiji. Fanta so privedli nazaj v Šmartno ter obvestili med tem poslovojdjo Mirka Novaka, ki je fanta odpeljal k orožnikom v Litijo. Fant je namreč prišel v Šmartno na misijon. Pa je moral mesto na misijon v luknjo. Ukradeni predmete je tvrdka Razboršek dobila vse nazaj.

Njegovega pobeglega tovariša pa zasledujejo orožniki.

Najlepše

Miklavžev darilce

za otroke je lepa aluminijasta kuhinjska garnitura, ali vedrica za pesek, lopatica itd., katero dobite v bogati izbiri pri tvrdki

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana Sv. Petra cesta 35.

Oglejte si zalogo in izlozbe!

Sokolstvo

Ustanovitev Sokolskega društva

Sv. Peter pod Sv. gorami

V nedeljo 30. novembra je sklical pripravljalni odbor v šolo ustanovni občan zbor Sokolskega društva v Sv. Petru. V ta lep kotiček naše zemlje je bilo minulo nedeljo vsejano sokolsko seme. Odzvali so se vabilu tudi bratje Hrvatje iz Klanja. Ustanovni občni zbor sta posetila delegata Sokolske župe brata Franjo Čepin in Stanko Perc. Po otvoritvi zbora je prvi pozdravil v imenu župe navzoče zborovalec, drugi je govoril o Sokolstvu in njegovih ciljih. Predsednik pripravljalnega odbora brat Ivan Kramer je navzoče vzpodbujal k vztrajnemu delu, tajnik brat Friderik Degen je poročal o pripravih in drugih podrobnostih. Soglasno in z odobravanjem je bila sprejeta sledeča lista društvene uprave: Starešina Ivan Kramer, podstarešina Franjo Gabron, načelnik Mirko Koželj, načelnica Mira Sevnik, prosvetar Albín Podjavoršek, tajnik Friderik Degen, blagajničarka Pavla Gabron, matrikar Janko Kravarič; člani uprave: Kunst Anton, Pavlin Engelbert, Planinc Zani, Robek Miha, Splajt Cena; revizorja: Jazbec Karol, Učnik Martin.

Po končanem zborovanju se je nova uprava sestala na kratek pogovor o administrativnem in tehničnem poslovanju po navzočima župnima delegatima. Društvo upravljajo bratje in sestre, o katerih se more upravičeno nadejati, da bodo novo društvo privedli do lepega napredka.

Bratom in sestram v Sv. Petru pod Sv. gorami veljaj naša iskrena dobrodošlica. Zdravo!

Kultura

Koncert »Sloga«

Železničarsko glasbeno društvo »Sloga« v Ljubljani je priredilo v četrtek 4. t. m. v dvorani Ljubljanskega dvora prav zanimiv stilističen koncert. Zbor in godalni orkester sta pod vodstvom dirigenta H. Svetela izvajala skladbe Guilama du Faya. So to dvo- in troglasne zborovske točke izrazito polifone smeri. Orkester podvojuje pevske glasove, ki so pisani sila enostavno ter so bili — kakor večina tedanjih zborovskih skladb — mišljeni in stavljani tako, da jih količikaj uvečben zbor lahko poje prima vista. S spremeljavo orkestra pa že celo. Skladbe nosijo naslove chanson, rondeau, romanca, kanon in podobno. Zanimivo so zlasti za one, ki kaj podobnega še niso slišali. Izvajanje je bilo na dostojni višini. Slavko Osterc.

Srpski književni glasnik o Magajnovih novelah. Zadnja številka Srpskega književnega glasnika nam je prizadela majhno, pa prav razveseljivo presenečenje: prinesla je oceno knjige Bogomir Magajna, Primorske novele, ki jo je pravkar izdala Mohorjeva družba in ki je — če se ne motimo — doslej ni zabeležil in ocenil še noben slovenski list. Srpski književni glasnik je potemtakem prvi, ki poroča o novi knjigi mladega slovenskega pisatelja: s tem je podan dokaz, da bi med slovenskim in srbohrvatskim literarnim in duhovnim svetom mogli eksistirati mnogo prožnejši in živahnejši kontakti, kakor

po navadi obstoje. Priznati je treba, da se je ta nenavadni, pa tako nadvse razveseljiv rekord pripeljal predvsem po čisto individualni marljivosti in ročnosti kritika samega - T. P., ki je nabral že lepih zaslug za zblizanje naših slovest. Izpod njegovega peresa so v isti številki S. k. g. še beležke v Tesnièrejevi monografiji o Župančiču, o slovenski številki zagrebške Nove Evrope, o Kolarjevih Preporodovcih in o Dolenskih Slovenskih ljudskih sodiščih v dobi od

Gostovanje tenorista Adriana v operi

Radi koncerta, ki se je vršil istočasno, nisem mogel pristopovati celemu »Trubadurju«. Ujel sem pa »stretot«, Adriana sem slišal ponovno v Pragi, kjer je uspel zlasti v operah »Carmen«, »Moč usode« in v opereti »Beneška noč« v Korngoldovi verziji in ki so jo tam dajali z opernimi pevci. Adrianov glas je ostal svež, kakor je bil tedaj. Je to izrazit dramatski tenor z voluminozno srednjo lego in zelo lahko višino, nekoliko kovinasto koloriran. — Gost je v naši operi dosegel prav lep uspeh. Slavko Osterc.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.
Sobota, 6. decembra: »Gospa ministrica«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Nedelja, 7. decembra ob 15. uri: »Peterčkov

poslednje sanje«, prva Miklavževa prireditel. Izven. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Mladotetec«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 8. decembra ob 15. uri: »Peterčkov poslednje sanje« — druga Miklavževa prireditel. Izven. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Naš gospod župnik«, 25. predstava. Izven. Znižane cene.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.
Sobota, 6. decembra: »La Mascotte«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Nedelja, 7. decembra ob 15. uri: »Madame Butterfly«. Gostuje ga. Zlata Gjurgjenac-Gavella. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20. uri: »Rigoletto«. Gostuje gospa Oberwalder in g. Josip Rijavec. Izv. Ponedeljek, 8. decembra: »Knez Igor«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Torek, 9. decembra: Zaprt.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU
Sobota, 6. decembra ob 20. uri: »Prodana nevesta«. Premijera.

Nedelja, 7. decembra ob 15. uri: »Aladin«. Otroška predstava. Premijera. — Ob 20. uri: »Lutka«. Kuponi.
Ponedeljek, 8. decembra ob 15. uri: »Aladin«. Otroška predstava. — Ob 20. uri »Prodana nevesta«.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 9. decembra ob 20. uri: »Sveti plamen«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Dnevne vesti

— Nj. Vel. kraljica na slavi Materinskega društva. Nj. Vel. kraljica Marija je prišla predvčerajšnjim na slavo Materinskega društva v Beogradu. Spremljala jo je tudi knežinja Olga. Kraljica se je razgovarjala nad 1 uro o napredku in delovanju društva. Navzoči so bili tudi številni drugi visoki zastopniki beograjske javnosti.

— Inozemska novinarja v Splitu. V Split je došel član uredništva »New York Times« Evgen Erbler, ki ga spremlja berlinski dopisnik »New York Times« Karel Schuster. Erbler je izjavil, da ga zanimajo razmere v Jugoslaviji. V Splitu je posetil primorskega bana dr. Tartaglio in mestnega načelnika Račiča.

— 126 novih šol v Vrbaski banovini. V Banjaluki zbirajo že tretji dan svetovalec banovine z banom Milosavljevičem na čelu. Med drugim je banovina izdala letos za šole okoli 10 milijonov Din. Zgradila je 126 novih šol. Vsekakor krasen napredek.

— Društvo jugoslovanskih pevskih organizacij. Zastopniki vseh akademskih pevskih društev so imeli v sredo v Beogradu sejo, na kateri so prejeli tole resolucijo: Zastopniki jugoslovanskih akademskih pevskih društev, zbrani na prvem zletu v Beogradu 1. in 2. decembra t. l., uvidevajo potrebo čim ožjih zvez med akademskimi pevskimi društvi, ki so bila tudi dozdaj vedno v prijateljskih stikih, delujoč za uresničenje jugoslovanskih nacionalnih in umetniških želja, so po razgovoru, v katerem se je ugotovilo popolno soglasje v ideologiji in načinu nje izvedbe, sklenili ustanoviti društvo jugoslovanskih pevskih društev.

— Prireditelj Jadranske Straže v slovanskih narodnih nošah bo v soboto 24. januarja 1931 v veliki dvorani unionski v Ljubljani, in sicer še v večjem obsegu kot prejšnja leta. Na to opozarjamo vse cenjene posetnike, da si lahko pravočasno prisrke narodne noše. Vsa društva pa prosimo, naj se izvolijo ozirati na to prireditev in naj opuste vsako prireditev v večjem obsegu ta dan.

— Pozor loveci! Da se pogovorimo o ustanovitvi podružnice SLD v Ljubljani, sklicujem člane bivše ljubljanske oblasti, ki ne pripadajo še nobeni podružnici, na posvetovanje dne 11. t. m. ob 20. uri v hotel »Miklič« v Ljubljani. 882 Dr. Lovrenčič.

— Razstavne zbirke Narodnega muzeja bodo za splošni brezplačni nedeljski poset odprte le še prihodnjo nedeljo (7. t. m.) dopoldne. O zopetni otvoritvi spomladi bomo pravočasno posebno obvestili. — Seveda pa ostanje zbirke za obiske šol in društev, kakor tudi posamezne plačujoče posetnike, dostopne ob delavnikih tudi preko vse zime.

— Občni zbor graške Čitalnice. V nedeljo 30. novembra se je vršil občni zbor graške »Čitalnice«. Jugoslovanski kraljevski konzulat je zastopal konzularni ravnatelj g. F. Leske. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik g. Matija Kukman, podpredsednik g. Alfred Ledenic, tajnik g. ing. c. Demeter Kimovec, namestnik tajnika g. Jože Šperk, blagajnik g. Josip Majer, namestnik blagajnika g. c. med. M. Cunder, knjižničar g. Zmagošlav Bevc, namestnik knjižničarja g. M. Šatovec.

— Miklavžev dar. Veleugledna tvrdka Bogomir Motoh, pražarna kave v Ljubljani, Kerkov trg 5, je podarila društvu »Kolo jugoslovanskih sester«, »Klubu Primork«, »Šolski kuhinji kraljice Marije« vsakemu po 5 kg pražne kave za revne matere kot Miklavžev dar, za kar se ta društva najtopleje zahvaljujejo.

— Ne veste, kaj bi darovali? Primerno darilo je nalivno pero za vse življenje. Za vsak komad pisma garancija. Zaloga amer. zlatih nalivnih peres A. Prelog, Ljubljana Marijin trg. 881

— Volna, bombaž, nogavice in pletenine v velikih izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 166

— Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izvršitev. 660

— Redni letni občni zbor Narodne glerije v Ljubljani bo v soboto 20. decembra 1930. ob sedemnajstih v društveni pisarni. — Društvene udeležbe prosimo za nakazilo članarine. Narodna galerija.

— Vinski sejm Ivanjkovec. Priprave za vinski sejm, katerega priredi tukajšna vinarska zadruga Jeruzalemcen v sredo 10. t. m., so v najlepšem teku. Vsak interesent bo imel priliko se prepričati, kako lepo se je osobito letošnji letnik razvil in kako je kakovost tega letnika vendar prav dobra.

— Povečanje umobolnice v Stenjeju. Umobolnica v Stenjeju, ki je največji zavod te vrste v državi, je dobila od vlade 15 milijonov dinarjev kredita za preureditev in razširjenje vseh objektov.

— Svoj mlin je zažgal. V Pustinju pri Subotici je bil aretirani mlinar Jakob Morgenstein, ker je osumljen, da je zažgal svoj mlin, ki je bil zavarovan za 1 milijon in 300 tisoč Din.

— Eksplozija v kuhinji. Marija Kralj je s hčerko pripravljala v Vlaški ulici v Zagrebu v kuhinji čistilo za parkete. Vila je v posodo bencina, ki se je pa vnel. Obe sta dobili težke opekline po obrazu in rokah.

— Sneg. V četrtek zjutraj je padel v Zagrebu prvi letošnji sneg. Silje je pokrito s snegom. Temperatura je močno padla. Dopoldne je močno padla temperatura tudi v Beogradu. Pihala je ledena košava, zvečer je snežilo. Zapadlo je do 10 cm snega. V Banjaluki in okolici je zapadlo do 6 cm snega. Tudi v Primorju

je temperatura močno padla. Piha močna bora. V gorovju je pa snežilo.

— Aretacija mednarodnega pustolovca. V Zagrebu so aretirali nekega Andrijo Köhlerja in njegovo ljubico Ano. Köhler je znan mednarodni pustolovec, ki ima na vesti težke grehe. Zadnji večji vlom je izvršil v Češkoslovaški.

— Vreme. Zima je pred durmi. Včeraj je snežilo v Ljubljani in v drugih krajih naše banovine. Deževalo je po mnogih krajih v državi. Največ padavin (14 mm) je bilo v Beogradu, najmanj pa v Sarajevu (1 mm). Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 3, najnižja pa 0,8 C. Eno stopinjo pod ničlo je kazalo v Zagrebu, tri stopinje pod ničlo pa v Sarajevu in Skoplju. Na ničli je obstalo živo srebro v Mariboru.

Ljubljana

Sobota, 6. decembra 1930, Nikolaj. Pravoslavni: 23. novembra, Borivoj.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Leustek na Resljevi cesti in Bohinec na Rimske cesti.

■ Miklavžev večer Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu bo danes v soboto ob 20. uri za odrasle. Sprejemanje daril bo danes ves dan. Po obdarovanju bo ples do 3. ure zjutraj.

■ Razstava Strahlove zbirke v Narodnem domu.

■ Odsek uradnikov I. in II. kategorije UJNZB v Ljubljani bo imel redni občni zbor jutri v nedeljo 7. decembra v restavracijski kleti »Miklič«, in sicer ob 9. uri dopoldne. Ker je na dnevnem redu razprava o zakonskem načrtu in o klasifikaciji postaj, je pričakovati, da se bodo obnega zboru v velikem številu udeležili tovariši s proge in iz centrale.

■ Skioptično predavanje priredi Slovensko planinsko društvo v četrtek 11. decembra ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Tema predavanja: »V sedmih letih peš okoli sveta«. Predava namški pisatelj Edmund Zscheile iz Leipziga.

■ OUZD v Ljubljani v novembru. Članov je urad štel v novembru 97.991, od teh 31.757 žensk. Bolnikov je imel 2.278, od teh 1.364 žensk. Odstotek bolnikov znaša torej 2:32. Povprečna zavarovalna mezda je znašala 26.66 Din, celokupna zavarovalna mezda pa 2 milijona 612.813 Din.

■ Odprta noč in dan so groba vrata! Umrli je ga. Terezija Kuzmin, pokopali jo bodo danes ob 16. uri izpraznjeno splošno bolnico na pokopališču k Sv. Križu. Naj počiva v miru, žalostnim naše sožalje.

RESTAVRACIJA »ZVEZDA«. Vsako soboto in nedeljo domače kolone. — Se priporočata Fran in Roza Krapež.

■ Mirna Ljubljana ima senzacijo. Ze več dni so kričeči plakati po vseh ljubljanskih ulicah oznanjali prihod ogromnega cirkusa Kludskija. V četrtek popoldne je s svojim vlakom prispelo vse polno cirkuskih voz. S svojimi lokomobilmami so vozili šatore, stanovanjske vozove in kletke z zverinami na travnik ob Lattermanovem drevoredu. S prav ameriško naglico so postavili manežo in šotore za živali. Radovedni stari in mladi se tajejo okoli vozov, da bi skoz špranjo ugledali kako zverino. Posebno jim imponirajo orjaški sloni, ki z lahko premikajo najtežje vozove. Ljubljanci, ki imajo prav redkokrat priliko, da se zabavajo, bodo imeli nekaj dni dobrodošlo razvedrilo. Maneža za gledalce je na poseben način kurjena, kar je pač glede na hladno vreme potrebno.

■ Prvo predavanje Slavističnega kluba. Slavistični klub DSF priredi v nedeljo 7. decembra ob pol 11. uri v zbornici dvorani univerze predavanje Ant. Ocvirka: »Slovenski kulturni problemi«. Vstop prost.

■ Vino iz samostana Sv. Frančiška iz otoka Krka se toči v gostilni »Pod Trančo« Stari trg 1. 880

■ Radi neprevidnosti skoro požar. Na Viču št. 12 bi malomarnost kmalu zakrivila požar. Tam stanujoča postrežnica Petek Frančiška je odšla v četrtek zjutraj od doma na delo in je pustila v štedilniku ogenj. Pod štedilnikom sta bila dva polna zaboja papirja in cunj. Iz ognjišča je padla žerjavica in na mah eta bila zaboja v plamenih. Ogenj je že lizal postelj, ki je stala v bližini. Dim in emrad sta privabila v štiri hiši stanujočo gostilničarko Marijo Jalen v stanovanje. Hitro je pogasila ogenj in tako preprečila, da ni nastal požar, ki bi lahko uničil celo poslopje.

Darujte Podpornemu društvu slepih Ljubljana, Pod Trančo št. 2

■ Tatvina kolesa. Mesar Novljan Franc iz Poljanske ceste je bil 8. t. m. od 16. do 18. ure v gostilni pri »Kalanu« na Poljanski cesti. V veži je pustil svoje kolo, katerega je pa medtem neznan zlikovec odpeljal. Kolo je bilo vredno 1500 Din.

■ Tatvina obleke in perila. Ljubljanski trgovec Andrej Belič je prijavil policiji, da mu je bilo v noč od 1. na 2. t. m. iz nezaklenjenih vrtnih ute ukradeno razno perilo in obleka. Tat je še mokra oblačila pobral raz vrvi v vrednosti 1200 Din.

Maribor

m Občinski odsek za regulacijo cen. Svoječasno že je bil na seji mestnega sveta izvoljen poseben odsek za proučevanje in reguliranje cen v smislu tozadevnega ministerialnega razpisa. Ta novi odsek pa ni imel še nobene seje, kar so nekateri svetniki pri proračunski debati opravičeno kritizirali. Nadejamo se tedaj, da se bo ta zadeva v četrtek definitivno uredila.

m Mestni uradniki in uslužbeni. Z naraščanjem samoupravnih poslov in novih podjetij se stalno množi tudi število uradnikov in nameščenecv mariborske mestne občine, vendar pa znašajo postavke zanje v proračunu le 21%, kar je še vedno manj kakor v drugih večjih mestih naše države.

m Izveščanje zastav 1. decembra. K tej naši pred dnevi objavljeni notici nam sporoča načelstvo mestne policije, da so stražniki že zjutraj opozorili vse zamudnike, da morajo izveščati državne zastave, proti nim pa, ki kljub opominu tega niso storili, je bilo po zakonu o praznovanju državnih praznikov uvedeno kazensko postopanje. Pri tem se je ugotovilo, da nekateri namenoma in nalašč nočejo okrasiti hiš z državnimi jugoslovanskimi zastavami.

m Miklavžev večer Rdečega križa na Pobrežju. Krajevni odbor Rdečega križa na Pobrežju bo priredil sporazumno s šolskim upravitelstvom in županstvom jutri v nedeljo ob 14. uri v dvorani Rojko Miklavžev večer za šolsko dečo.

m Prevedba. Na predlog notranjega ministra je bil g. Ciril Brebec, uradnik tukajšnjega policijskega predstojništva preveden iz dose-danega položaja III/3 v III/2.

m Smrtna kosa. V Brezno ob Dravi je umrla v četrtek v 78 letu starosti tamkajšnja veleposelstnica Alojzija Majerjeva. Pogreb bo jutri v nedeljo ob 14.30.

m Tečaj za mizarstvo luženje. Na željo interesentov se je prvotno določeni čas otvoritve tečaja za mizarstvo luženje odgodil. Tečaj se bo otvoril šele 18. t. m. Nakanadne prijave naj se pošljejo do torka 9. t. m. zavodu za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani. Na tečaju bo poučeval strokovni učitelj Tehnične srednje šole g. Adolf Dolak.

m Tujski promet. V mesecu novembru je bilo pri zglasevalnem uradu prijavičenih 2319 tujcev, od teh 602 tuja državljana. Od teh jih je bilo 258 z Dunaja, 156 iz Gradca in 188 iz drugih tujih mest. Iz te statistike, kakor tudi iz prejšnjih, je razvidno, da prihaja v Maribor vedno največ Dunajčanov in Gradčanov.

m Dve premijeri v Narodnem gledališču. Danes, v soboto 6. t. m. ob 20. uri bo premijera znamenite Smetanove komične opere »Prodanka nevesta« v režiji g. Truhoviča in pod taktirko g. Herzoga. Kot gosta bosta nastopila bivša člana mariborske opere ga. Kovičeva in gosp. Neralič. Jutri, v nedeljo 7. t. m. ob 15. uri pa bo premijera prve letošnje otroške igre, Raederjevega čarobnega »Aladina« v režiji g. Tomasiča. V igro so upleteni pevski, godbeni in plesni vločki. Sodelovala bo vojaška godba, ples pa bo izvajala gđ. Erna Kovačeva. V nedeljo zvečer se bo pela opereta »Lutka«; v ponedeljek popoldne ob 15. uri se bo ponovil »Aladin«, zvečer pa bo prva repriza »Prodane neveste«.

m Trenčevati, usnjeni jopiči, zimski plašči, Hubertus-plašči, snežni čevlji in snežni škornji, galoše, čez 300 vrst krzna, kakor tudi vse manufakturne blago na obroso, L. Ornik, Maribor, Koroška 9. 852

m Tekma in poskuno kuhanje s plinom v Mariboru. V torek 9. t. m. ob 16. uri priredi mestna plinarja v obednici dekliske meščanske šole v Cankarjevi ulici (vhod Razlagova ulica) poskusno kuhanje s plinom, združeno s tekmo kuhe na plin in premog. Zanimiva in prva tekma te vrste v Mariboru bo nudila gospodinjam, ki imajo smisel za modernizacijo kuhinje, tudi upogled v sodobno racionalizacijo gospodinjstva. Mestna plinarja vabi, da se priglasi gospodinja ali pomočnica, katera bi hotela sprejeti tekmo s plinom, ne samo kar se tiče hitrosti kuhanja, nego tudi glede na troške za kurilvo. Prijave za tekmo naj se pošljejo na naslov mestne plinarne do torka popoldne. Predavanje je brezplačno in glede na bližajoči se Božič je združeno obenem z veliko razstavo najmodernejših plinskih štedilnikov in drugih aparatov. Razstavni prostor je odprt dne 8. t. m. od 8. do 12. ure in v torek 9. t. m. od 14. ure naprej.

m Najdeni predmeti. V mesecu novembru so bili pri predstojništvu mestne policije oddani, odnosno prijavljeni sledeči najdeni predmeti: dva prestana, par rokavic, srebrna ovratna veržica, možki klobuk, zavoj usnja, šal, sedlo motocikla, dva para in dva prašiča.

m S trga za ribe in divjačino. Na ribjem trgu so bile včeraj samo morske jegulje, ki so se prodajale po 22 Din kg. Zajoi so stali 35 do 38 Din eden, stegna pa 25 do 30 Din.

m Nezgod. V četrtek popoldne je pri vpreganju udaril konj s kopitom po obrazu na Koroški cesti št. 94 stanujočega kleparskega pomočnika Antona Kobana in mu poškodoval levo oko. Pomoč mu je nudila rešilna postaja.

m Vlom. V noči od četrta na petek je neznanec vlomil skozi vrata v ateljer fotografa Kleserja v Gregorčičevi ulici in odnesel krog 100 Din drobiža, dočim se drugih predmetov, posebno fotografskih aparatov ni dotaknil.

m Maščevanje. Pekovski pomočnik Josip Č. je prišel v četrtek pred stanovanje L. U. v Komenskega ulici in grozil s flobertovko, ker ga je ta baže ovadil radi neke tatvine. Odstraniti ga je moral šele stražnik.

m Aretacije in prijave. V četrtek je policija aretirala 3 osebe, 2 radi potepuštva, eno pa radi tatvine. Prijav je prejel 9, poročil pa 2. m Tatvina sadja. Z dvorišča Štajerske sadijske zadruge v Miklošičevi ulici sta v četrtek opoldne dva neznan mladeniča odnesla zaboj s 33 kg jabolk, vrednih 120 Din. Očividno sta se pa zbal, zato sta zaboj pustila v veži mestne oskrbnišnice v Slovenski ulici, odnesla sta le krog 15 kg jabolk, tako da ima zadruga le 60 Din škode.

Celje

* Redna javna seja okoliške občinske uprave bo jutri ob 8. zjutraj v posvetovalnici na Bregu. Na dnevnem redu je predvsem regulacija Hudinje.

* Trgovine in brivnice v nedeljo in na praznik. V nedeljo 7. decembra ter na Marijin praznik 8. decembra bodo trgovine v mestu ves dan zaprte; brivnice bodo v nedeljo ves dan zaprte, v ponedeljek pa odprte od 7.30 do 11.

* Predstava v Mestnem gledališču. V četrtek 12. t. m. bo premijera fučičeve drame »Golgotac«. Dramo je nastudiral g. Bele. Predprodaja vstopnic v knjigarni Gorjanc in Leskovšek.

* Poroka. Jutri popoldan se poroči v Petrovčah znani in priljubljeni sportnik gosp. Ochs Franc, poslovodja zlatarske delavnice Almoslechner, z gđo Gradšer Marijo, hčerko vrtarice ge. Gradšer. Strogemu sodniku številnih nogometnih tekem mnogo sreče v zakonskem stanu!

* Ne ovirajte prometa! V zadnjem času dobiva policija vedno več pritožb, da se pešci ob večernih urah nočejo umakniti avtomobilom. S tem ovirajo promet ter naravnost izzivajo nesreče. Ceste so predvsem namenjene prometu z vozili, pešci pa spadajo na hodnike.

* Avtomobilska nesreča, ki to ni bila. V četrtek dopoldan se je pred Ljubljansko kreditno banko zgodila žudna nezgoda. 72letni posestnik Skodnik iz okolice Celja je prišel s kolodvora ter je ves čas močno krvavel iz nosu. Pred banko se je nenadoma zgrudil nezavesten na tla. V tem trenutku je privozil predenj neki osební avto, ki se je hipoma ustavil. Sofer in pasanti so mislili, da je stavec padel, ker ga je zadel avto, krvava sled pa je kmalu pojasnila pravi dejanski stan. Sofer je Skodnika takoj odpeljal v bolnico.

* Strelski večer priredi Celjska strelska družina danes v soboto 6. decembra ob 20. na kegljišču v Celjskem domu. Streljanje na dobitke se bo vršilo s malokalibersko flobertpuško. Člani družine in njih prijatelji so vljudno vabljeni.

Pluj

* Sveti plamen« na ptujskem odru. Prihodnje gostovanje maribor. gledališča bo v torek 9. t. m. ter se bo vzprijazila Maughamova zelo zanimiva drama iz povojnega življenja »Sveti plamen« v režiji g. Skrbniška. To bo obenem prva predstava v abonmanu. P. t. abonente prosimo, da čim preje dvignejo svoje izkaznice pri g. Christofu in poravnajo prvi obrok.

Ormož

Gospodarsko stanje vinogradnikov. Dne 3. t. m. je imelo »Vinarsko društvo Jeruzalem« v Ivanjkovih sestanku, katerega so se udeležili tudi zastopniki ormoških vinogradnikov. Predsednik g. Petovar je obširno obravnaval o težkem gospodarskem stanju vinogradnikov. Po daljši debati, katere se je udeležilo več navzočih, se je sklenilo, da se »Vinarsko društvo Jeruzalem« priključi akciji »Vinske zadruge« za pospeševanje izvoza in prodaje vin, ter s tem omili današnjo vinogradniško in gospodarsko krizo.

Ljutomer

Orožniški vod je dobil novega komandirja g. podpor. Lazarja Pavloviča.

Koncert. Krajevni odbor Rdečega križa se je pogodil s slavnim pevskim kvartetom Glasbene Matice iz Ljubljane, da bo 21. t. m. nastopil v Sokolskem domu.

Vlom. Vlomilci so se sedaj spravili nad vinograde hiše. V noči od nedelje na ponedeljek 1. t. m. so na hiši g. dr. Schwarza v Peklu izdrli križ iz okna ter pobrali iz sob predmetov za 4000 Din. V sobi je bilo tudi nekaj vina in žganja, ki se ga niso dotaknili. Menda so bili vlomilci sami abstinenti. Škoda je krita z zavarovalnino.

Gornja Lendava

Središče gorenjega Prekmurja vidno napreduje. Skoro dnevno beremo v časopisih ali pa zvemo po ustnem izročilu, da ta in ta kraj dobi novo šolo: Zalostno smo se ozirali Gornjelendavčani na te dopise, vedno se je oglašalo v nas: »kdaj pa jo dobimo mi?« Saj že komaj dihalo naši otroci in učiteljstvo med starimi zidovi. Tudi za druga svetovna dela nimamo nikjer primerne prostora. Po mnogih naporih, po mnogih bojih pa je le dosegla tudi Gornja Lendava to, kar mnogi drugi kraji. Po zaslugi g. šolskega upravitelja, ki je že od nekdaj podpiral idejo za zgraditev nove šole, in po zaslugi še drugih naprednih ljudi, se je sklenilo na seji krajevnega šol. sveta že v začetku poletja, da ne postavijo popolnoma novega šol. poslopja, pač pa preuredijo in popravijo eno nadstropno hišo »Mali grad«, ki bo morda za zdaj še bolj pripraven, gotovo pa veliko cenejši kot popolnoma novo šolsko poslopje. Imel bo 4 velike šolske sobe, zborovalnico, šolsko kuhinjo, stanovanja za 4 učne moči in kar je zelo važno: telovadnico. Kdo ne bi bil tega vesel! Ta sklep kraj. šol. sveta pa ni ostal le na papirju. V začetku tega šol. leta je prišla komisija iz Ljubljane in pregledala poslopje »Mali grad«. Dovolila je preureditev in odobrila načrt. Zdej čakamo le še lepš. toplih pomladanskih dni in delo se bo začelo. Koncem meseca avgusta, kakor govorijo, bo že vse gotovo. Drugo šol. leto, upamo, se našim malčkom ne bo treba stiskati v ozkih šolskih prostorih! — Gornjelendavčan.

Prednjaška šola v Litiji

Imela je 571 poslušalcev in je bila zaključena z uspehom.

Članstvu našega Sokola, katerega število se je v nekaj mesecih znatno povečalo, posebno pa še novince, je zelo primanjkovalo prave sokolske naobrazbe in to v idejnem in tehničnem pravcu. Da se izpopolni ta vrzel je organiziral odbor Sokola tečaj prednjaške šole, katerega je bilo obvezno posejati celokupno članstvo. Dostop pa je bil za propagando dovoljen tudi drugim. Tečaj je bil odprt s proslavo »Če-hoslovaške večera«, s čimer je bila že takoj prvi večer najlepše manifestirana vs slovanska sokolska nedeja. Večerov s predavanji je bilo 12, navadno po trije na teden. Obisk teh večerov je še dokaj razveseljiv, največ je bilo 70, najmanj pa 24 poslušalcev na večer. Skupni obisk šteje 571 poslušalcev.

O Tyrševem sestavu so predavali v prednjaški šoli br. Taufer I. stroko, br. Habič II. stroko in br. Skušek III. stroko. Sokolsko zgodovino je obravnaval br. Zupančič. O vzgoji naraščaja in dece je govoril br. Lavrenčič iz Maribora. Z dovoljenjem br. sreskega šol. nadzor. g. Bezeljaka je izvajal br. Lavrenčič igre za deca tudi s šolarji. Pri tem nastopu je hospitiralo učiteljstvo s šolsko mladino. Večini poslušalcev je bilo skoro neznan, da obstaja tudi higijena duše. Na zelo priključljiv in zanimiv način je podal to temo »rat dr. Miss. Opozoril nas je tudi na 12 zapovedi, katerih se drže praktični Amerikanci za ohranitev zdravja in vedno vedre duše. Najvažnejše o sokolski organizaciji nam je povedal br. V. ... o sokolski ideologiji pa br. ur. Fux. Zupni načelnik br. Vrhovec je poučeval članstvo o asistiranju, metodiki in raznoterostih.

Tečaj je trajal 4 tedne. O tečaju san. m. moramo povedati le pohovalo. Predavanjem so bila prav prazno izbrana. Pred vsem pa smo dolžni priznanja za uspeh predavateljem samim, posebno še onim, ki so prišli k nam iz Ljubljane in še celo iz Maribora. Hvala jim! Zahvalno zasluži tudi požrtvovalna odbornica sestra Pavla Meškova, ko je nudila predavateljem brezplačno stanovanje in hrano. Želimo, da bi prizadevanje predavateljev rodilo obilo uspeha za procvit sokolstva v Litiji.

Novice iz škofjeloškega okraja

Škofja Loka, 4. decembra.

V poslednjih letih se v vsej škofjeloški okolici, pa tudi v mestnem okolju samem prav precej gradi. Ob Kamenitniku je nastala že sedaj stanovanjska kolonija, ki pa se bo s prihodnjim letom še povečala. Od posestnice Marije Zagorjeve sta skupila stavbni parceli fotograf Avgust Blaznik in brivec Valentin Oblak; več interesentov na zemljo je še v pogajanjih. Gradilo se bo torej precej in zato smatramo za dolžnost, da opozorimo na regulacijski načrt, ki ga Škofja Loka nujno rabi. Nikakor ne gre, da se zida brez načrta, kakor komu ugaja. Vemo, da znašajo stroški takega načrta do 50.000 Din, pa vendar je treba misliti na nekaj decenijev naprej. Naj škofjeloški občinski zastop čimprej stvar vzame v pretres.

Uradnica škofjeloške elektrarne gđ. Lojzka Projeva je našla na poti proti stanovanju dobro ohranjeno črno torbico s 365 Din vsebine in več malenkostmi. Gospodična je oddala najdeno v občinski pisarni v Škofji Loki, kjer se je kmalu zglasila lastnica, revnejša ženska iz Retč, ki je bila poštenost najditeljice zelo vesela in hvaležna.

Vaščani med Podpulferco in Breznico so pričeli v poslednji čas uporabljati novo cesto za prevoz lesa, poljskega orodja in raznega materijala. Ker pa je pri cesti izdelan šele temelj, učinkujejo take vožnje na cesto zelo kvarno. Promet se zato na tej cesti omejuje do najnujnejše potrebe in je prevoz z nad 1000 kg kosmate teže sploh prepovedan.

Škofjeloški občinski proračun in proračun ubožnega sklada za leto 1931. je ugotovljeno po županu in je interesentom na vpogled med občinskimi uradnimi urami na občini od 20. novembra dalje za dobo dveh tednov.

Z otroci je pač križ. Brata Miheliča s Suhe sta si prišla navkriž. Eden fantov pograbi kamen in ga vrže v brata Franceta tako nesrečno, da mu naredi na glavi več kot dolgo rano. Okravljenega otroka so odpeljali k dr. Hubadu v Škofjo Loko; ranjenec bo moral ostati teden dni doma.

Sokol priredi danes popoldne za mladino, zvečer pa za članstvo Miklavžev večer. Oficirji škofjeloške garnizije so darovali v namen obdarovanja sokolske mladeži 400 Din. Gospodom častnikom, predvsem pa g. komandantu Buliču, iskrena hvala!

Sovodenjčani so se odločili, da prično z zbiranjem prispevkov za šolsko zastavo. Prvi kamen so zvrgli na dan 1. decembra, ko so zbrali med proslavo v Sokolskem domu več sto dinarjev. Želimo akciji največ uspehov.

Naknadno k cestnemu proračunu tole: Za pisarno je predvidenih 14.780 Din, za pomožno osobje 222.960 Din, materijalni izdatki za vzdrževanje banovinskih cest 787.120 Din, preureditev in obnovitev banovinskih cest 1.030.000 Din; nove gradbe in preložitve banovinskih cest 139.891.83 Din, odkup zemljišča 50.000 Din. Cestna uprava bo veljala 6500 Din. prispevki občinam 4000 Din, amortizacija 178.900 Din in gradbeni sklad 50 tisoč. Skupni izdatki torej 2.483.551.83 Din. K stvari se še povrnemo.

Sneg in mraz za Miklavža

V Ljubljani je že predčerašnjim začel nalletavati sneg. Na mokrih tleh ga pa ni nič ostalo. Včeraj so pa snežinke bile že bolj goste in so pobelile strehe. Hkrati je pritisnil tudi mraz. Iz vseh krajev banovine sporočajo o prvem snegu v decembru, ki se v večini krajev ni obdržal. Vse pa kaže, da bo te dni začelo pošteno snežiti in se snega ne bomo znebili zlepa. Saj december in zima nam še precej prizanašata, čeprav je pred mesecem kazalo, da bo dolga in huda.

Maribor, 5. decembra.

V noči od srede na četrtek je sneg pobelil Pohorje in vse vrhove okrog Maribora, celo Kalvarijo, Piramido in Stolni hrib, kjer ga dotlej še ni bilo, v noči od četrta na petek je pa obiskal prvič letos tudi mesto samo. Vse ulice in strehe so bele in še vedno nalletava. Toplih jesenskih dni je konec.

Celje, 5. decembra.

Prvi sneg je pobelil mestne ulice in okoliške hribe v četrtek zvečer in nadaljeval svoje delo do včeraj popoldan. Smučarji in trgovci z zimskim blagom se veselijo.

Novo mesto, 4. decembra.

Sneg smo dobili. V sredo le po gorah in goricah, v četrtek proti večeru pa je dobila tudi dolina novo obleko, ki je pa zelo mokra in ji pravimo »plundra«.

Tržič, 5. decembra.

Miklavž nam je prinesel prvi sneg, ki nima še pravega veselja, da bi debelo zapadel in obležal v veselje vseh sankarjev in smučarjev. Odslej je oskrbovana tudi nova koča na Zele-

nici, kar bo gotovo dobrodošlo številnim smučarjem, ki jo posejajo.

Trebnje, 4. decembra.

Neobičajno toplo solčno vreme je našo Dolenjsko odelo tu in tam v evetje. V dokaz, g. urednik, vam prilagam dišeče vijolice, ki sem jih natrgal v okolici Trebnja, ki so poslednje v letošnjem letu, ker je danes začelo snežiti in je s tem »jesenske pomladice konec.

Zagorje, 5. decembra.

Sneg je začel zopet nalletavati in je pokril vse okoliške hribe, v ozadju pa se beli lepa Sv. Planina. V snegu bodo nedeljske planinske kolone še mnogo bolj privlačne. Temperatura je zelo padla, vse kaže na pričetek zime.

Ribnica, 4. decembra.

Nov sneg smo dobili. Po dolini je zapadel v noči od srede na četrtek in je pobelil vso dolino. Ves četrtek je nalletaval in zapadel za 5 cm visoko. V gori pa, kjer je zapadel že v sredo, je debel od 10—20 cm. Na Travnji gori je že pripraven za smučanje.

Poljčane, 5. decembra.

Sneg smo dobili. Od srede na četrtek je nalletaval. Sicer se v ravninah ni obdržal, a više ležeča rebra in griči so bili zjutraj v beli odeji. V četrtek je še ves dan po malem nalletavalo, a so snežinke sproti izginjale. Boč pa se je že v torek čez noč ves pobelil.

Cerknica, 4. decembra.

Vreme se je le spremenilo. Imamo mrzle dneve z ostro burjo. Vmes pa nalletava tudi že sneg. Vendar se ni prijel, le strehe je pobelil.

Slovenska Bistrica

Podružnica SPD je na zadnji seji sklenila prirediti svoj drugi planinski ples, katerega čisti dobiček bo uporabila pri gradnji nove planinske koče pri cerkvi Sv. Treh kraljev pod Velikim vrhom.

Poljčane

Miklavžev večer. Sokol Poljčane priredi v nedeljo 7. decembra v vseh prostorih hotela gosp. Mahoriča Miklavžev večer za odrasle.

Smrt se jo je usmilila. V nedeljo popoldne so položili k večnemu počitku g. Terezijo Kodrič, ženo občinskega odbornika občine Brezje pri Poljčanah. Pri nekem padcu si je zlomila roko. Ker pa ni pravočasno iskala zdravniške pomoči, ji je začela roka gniti. Trpela je neznošne bolečine. Končno se je Bog vendar usmilil ter jo rešil vseh muk.

Novo mesto

Sokolska predavanja. Novomeški Sokol je uvedel ciklus stanovskih predavanj, ki ga je otvoril pred dnevi br. Karel Štrbenk, strokovni učitelj na tukajšnji meščanski šoli. Govoril je o vplivu sokolske vzgoje na mladino. Žel je mnogo odobravanja za svoja izvajanja. Društveni prosvetar br. Vilko Menard se je toplo zahvalil br. Štrbenku in bodril mlade Sokole na še skrbnejšo udeležbo tako lepih in poučnih predavanj.

Cepljenje proti škrlatici je izvršil higijenski zavod na tuk. polikliniki tekem četrta. Cepilna je bila vsa zdrava mladina od 2. do 16. leta. Prihodnji četrtek se cepljenje nadaljuje.

Krško

Poslovalnica OUZD-ekspozitura v Krškem je radi reorganizacije uprave premeščena v Celje. V Krškem posluje za stranke od 1. decembra dalje le še ob sredah in sobotah od 8 do 10 ure.

Škrlatinka in davica se je ponovno pojavila v Leskovcu, Veliki vasi in Mrtnicah.

Kdo pere zamorca? Na vest v »Jugoslovanu«, kjer smo pribili, da v mestu ne obstoja nered, kakršnega opisuje nekdo iz Leskovca pod »Krško«, se menda isti oglašajo ponovno z notico »Zamorca pere«. Nismo imeli namena v »Jugoslovanu« zagovarjati krokarjev in zlikovcev, kakor jih dopisnik imenuje, — pač pa zastopati stvarno in objektivno ugled mesta. S takim prikazovanjem krških družabnih razmer, kakršno je opisano v tem dopisu, škodimo le našemu ugledu. V podrobnosti njegovih izpadov se ne spuščamo, pripomnimo samo, da se bodo prizadeji, ki si ga zaslužen prvošolajo kako četrto po umornem dnevnem delu, že sami zahvalili dopisniku, ki jih smeši in vlači v javnost pod imenom krokarjev. Dokazali pa smo mu, da je svarično znamenje samo opešalo in da v parku njegove polomljene klopi ni najti. Klop pa, ki jo priznaša po štirih tednih izpred neke gostilne, naj zasede sam, ako mu one v parku niso dovolj cele. Ker pa je iz dopisa vidno, da dopisniku ne gre za stvarnost, zato njegova osebna obračunavanja in vsako nadaljno debato o tem odločno odklanjamo.

Tržni dan, ki bi se imel kot običajno v Krškem vršiti v sredo pred božičnimi prazniki, je radi kr. roj. dne prestavljen na četrtek 18. decembra.

Šmarje

Dolenjske postaje kažejo prav lično zunanost in skrbno urejenost, odkar je prevzel pogovorno nadzorstvo g. O. Kompare. Hvaležni smo mu, da bomo kmalu šteli naše železniške postaje med najlepše.

Kočevje

Pustolovščina s tragičnim koncem. Že od avgusta meseca biva v Kočevju neki novinar, poročevalec nemškega lista »Volksblatt« v Temišvaru. V teku tega časa se je seznanil z neko premožnejšo gospodično in ji obljubil zakon. Verjela mu je in plačala dolgeve, ki jih je napravil. Pred dnevi pa so se oglašili pri njem orožniki in pregledali njegove stvari. Dognali so, da je ta nemški novinar že poročen, in da je gospodično samo varal. Gospodična se je tega tako prestrašila, da se ji je zmešalo. Ta udarec je bil zanjo prehud. Nesrečnico so odpeljali domov, novinar pa bo še dajal odgovor za svojo pustolovščino.

Grosuplje

Sokolsko društvo v Grosupljem je priredilo 30. novembra za proslavo ujedinjenja slavnostno akademijo z obljubo članstva, ki je uspela nad vse pričakovanje. Med udeleženci je bilo tudi mnogo takih, ki so gledali do zadnjega sokolsko delovanje še z nekim nezaupanjem, a so uvideli, da stremi Sokol le za državno, narodno, telesno in duševno vzgojo našega naroda.

Zabukovca

Udruženje rud. tal. nameščencev je svečano proslavilo ujedinjenje na predvečer drž. praznika na drž. rudniku v Zabukovci z izbranim sporedom. Ob 20. se je vršil banket rudniškega namestnika s slavnostnim govorom v Kazini. Drugi dan ob 9. uri je sledila slovesna sv. maša v farni cerkvi v Grižah s prisostvovanjem šolske mladine, predstavništva vojske, učiteljskega zbora, drž. uradništva in ostalega občinstva. Na osnovni šoli je bila proslava s slavnostnim govorom, deklamacijami, petjem naših malčkov in je bila z izrazom globoke ljubezni do doma Karadjordjevičev zaključena.

Trbovlje

Na učiteljskem koncertu, ki bo v nedeljo 7. t. m. ob 15. uri v veliki dvorani Sokolskega doma, bo nastopilo 80 učiteljev-pevcev. Za to kulturno prireditev je veliko zanimanja tudi v drugih krajih v Zasavju. Iz Hrastnika bo došlo nad 50 prijateljev glasbe. Isti dan predpoldne ob 10. uri in pol bo posvetil zbor naši deci lepo vrsto mladinskih pesmi. Vstopnice v predprodaji se dobe pri g. Šuligoju, učitelju na Vodah.

Hrastnik

Občni zbor protituberkulozne lige. V nedeljo 14. decembra t. l. ob pol 11. uri se vrši v deški osnovni šoli v Hrastniku prvi redni občni zbor protituberkulozne lige za kraj Hrastnik. Radi velike zdravstveno-socialne važnosti lige, katere namen je čim marlj. ejša in uspešna borba proti jetiki, je pričakovati, da se bodo zbora udeležili vsi sloje iz Hrastnika v čimvečjem številu.

Komisija. V četrtek se je sešla v Hrastniku zopet izredno številna komisija zaradi določitve stavbišča za novo šolsko poslopje. Komisija se je izjavila v principu le za dvoje stavbišč, namreč za ono pri Rošu in pa za stavbišče na Ravnem Lazu. Pride torej poleg stavbišča na Ravnem Lazu zopet prav resno v poštev Roševo stavbišče, tembolj, ker bi po izjavi stavbenega strokovnjaka, v primeri manj ugodnih zemeljskih plasti, zadoščala močnejša železobetonska plošča (kakor n. pr. pri novi separaciji).

Kar z nožem. Mladoletna Dukičeva delavca-domačina Jaka Krašovec in Guček Franc sta si bila navskriž. Krašovec je potegnil nož ter Gučka prav opasno sunil v trebuh. Guček je moral iskati seveda zdravniško pomoč.

Dela pri novi separaciji so tako napredovala, da pri pričetku dne 1. decembra se prične pralnice. Kakor je videti, bo stopila ta v kratkem v obrat.

Zagorje

Kotredečko pevsko društvo priredi danes popoldne ob 17. Miklavžev večer v gostilni Drnovšek v Potoški vasi. Vabljeni!

Prednjaška šola zagorskega Sokola. Naše društvo je v zadnjem času silno napredovalo, kajti število dece obojega spola je tako naraslo, da bodo nastali iz dveh oddelkov štirje, število naraščaja in članstva pa se je najmanj podvojilo. Za tako množino telovadčih pa je potrebno mnogo prednjakov. Zato je prednjaški zbor predlagal upravnemu odboru, da mu dovoli ustanoviti prednjaško šolo, kar je ta soglasno dovolil, uvidevši nujnost predloga. Naš Sokol se ne straši stroškov, ki bodo s tem nastali, kajti v polni meri se zaveda dolžnosti, ki mu jih nalaga sedanja doba.

Šola bodo otvorili danes v soboto in bo trajala do 24. decembra. Pouk, ki bo praktičen in teoretičen, se bo vršil vsak drug dan zvečer ob 8. uri, ob nedeljah in praznikih pa od 8. do 12. ure dopoldne. Udeležba je za vse telovadčiče članstvo strogo obvezna, neobvezna pa za ostalo članstvo, vendar zaželjena. Za vse član-

Generala Ludendorffa

od francoskega udarca še vedno glava boli. Njegov spis o vojni leta 1932 pa priča, da je kljub melanholiji še vseeno (ali baš radi tega?) — pri bistri pameti.

stvo, brez ozira na starost, pa bodo obvezna predavanja o splošnih temah, kakor zgodovina sokolstva, higijena, ideologija. Ta se bodo vršila ob sobotnih večerih.

Društvo je preskrbelo, da bodo v šoli poučevali tudi mnogi odlični sokolski delavci, kar nam daje jamstvo za siguren uspeh. Izlaško sokolsko društvo bo pošiljalo v šolo nekaj bratov in sester, da bodo tudi oni dobili sposobne prednjake.

Rudarski praznik. V četrtek so praznovali naši rudarji god svoje patrone sv. Barbare. Zjutraj ob 6. uri so se udeležili cerkvenih slovesnosti, vendar se bo pravo praznovanje rudarske zaščitnice vršilo v nedeljo. Rudniško delo ni počivalo.

Ribnica

Gospodarska kriza v lesni trgovini zavzema vedno večji obseg. Tako stoji ali pa neredno obratujejo Križmanova, Češarkova, Tschinkel-nova, Zavornikova in dr. žage. Največ je še prometa z lesom v Gotenici in Glazuti.

Pokojni Gnidica kot sokolski mecen. V ponedeljek t. m. je umrl v Sodražici, kakor smo poročali, znani trgovec in gostilničar g. Alojzij Gnidica. Tehtal je nad 210 kg, kar ga je tudi strlo. Dobil je sladkorno bolezen in vodenico. V oporoki je zapustil Sokolu 100.000 Din, cerkvi pa 50.000 Din. Malo pred boleznijo je prodal imetje, hišo, gospodarsko poslopje in veliko množino suhe robe, da v miru preživi starost. Bil je tudi velik dobrotnik revežev, posebno revnim izdelovalcem žlic je mnogokrat robo preplačal. Pogreb je bil v sredo, tak, kakoršnih že dolgo ni bilo v Sodražici. Udeležili so se ga vsi lovci in Sokol iz Sodražice, Ribnice, Loškega potoka in Velikih Lašč. Lahka mu zemlja!

Trebnje

Velik izvoz prašičev. Zadnji teden se je zopet odprl prašičji trg v Trebnjem. Dnevno se izvozi po en vagon prašičev v inozemstvo, v Švico in Grčijo. Naklada se špeharje za smešno nizko ceno 9 do 11 Din za kg. Kaj bo, se vprašuje upravičeno naš kmet.

Božična drevesca. Velikanski izvoz božičnih drevesc v inozemstvo je letos dosegla tukajšnja občina. Dnevno jih nakladajo vagonске množine in je upravičena bojazen, da se seka preveč, veliko preveč in se dela občutna škoda po naših gozdovih.

Duhovne vaje. Tri dnevne duhovne vaje se vrše te dni pri farni cerkvi v Trebnjem za žene in dekleta.

Stavbeno dovoljenje. Stavbeno dovoljenje je dobil trgovec Ivan A. Grosek v Trebnjem za avto-garažo in drvarnico. — Znana tovarna K. in R. Ježek v Mariboru je postavila v Trebnjem svoje skladišče poljedelskih strojev v prostorih g. Huberta Tomšiča.

Seja tehn. odbora Sokola v Trebnjem se vrši danes ob pol 8. uri pod vodstvom načelnika br. Huberta Tomšiča. Člani tehn. odbora se strogo pozivajo, da se je udeleže. Razpravljali bomo o akademiji ob priliki proslave 1. decembra in o pripravi za veliko pomladansko akademijo našega društva. Zdravo!

Ura v zvoniku. Že dolgo pogrešamo Trebanjci uro v zvoniku. Kaj je vzrok, da se kazalec zopet ne namestijo in da se ura v zvoniku ne uredi?

Šmartno pri Litiji

Zelo slovesno je tukajšnja osnovna šola proslavila po svečani maši praznik ujedinjenja. Krasen govor je imel gosp. upravitelj Makso Kovačič. Pri službi božji so bili tudi naši Sokoli z br. Tomažinom na čelu v kroju.

Občinska seja. Za četrtek 11. decembra je g. župan sklical občinsko javno sejo.

Misljenske govore farani zelo obiskujejo, cerkev je vedno polna.

Cerknica

Gostovanje dramske družine »Sočac«. V nedeljo ob pol 8. zvečer bo gostovala v tukajšnjem Sokolskem domu gledališka družina »Sočac« iz Ljubljane, ki je dosedaj priredila že nad deset uspešnih gostovanj po deželskih odrih.

Stara pesem. V Podslivnici si je neka ženska močno ranila desno nogo. Dasi so bile bolečine zelo hude, vendar ni odšla k zdravniku; temveč se je zdravila z domačimi zdravili. Čez čas so pa le postale bolečine tako hude, da je morala iti k zdravniku in le malo je manjkalo, da ni prišla ob nogo.

Okus mleka

V Poljedelskem letniku Švice za leto 1930 priobčuje dr. Köstler, član zveznega mlekarškega in bakteriološkega zavoda v Liebefeld-Bern, uspehe svojega raziskovanja o napakah okusa pri svežem mleku.

V teku raziskovanj se je pokazala potrebna razvrstitev okusa v temelj, okusni aroma, priokus in pookus. O idealnem okusu mleka piše dr. Köstler:

Okusni občutek posameznih glavnih sestavin mleka mora biti izenačen in poln, to se pravi, da ne prednjači nikak del v tem smislu, da bi neugodno vplival na harmonijo. Pri poskušanju moramo dobiti občutek, da se razne okusne smeri stekajo v skupno celoto. Mleko ne kaže, tudi pri ponovnih skrbnih poskusih, nikakih tujih priokusov niti neprijetnih pookusov. Nadaljna važna zahtevka mleka je, da vsebuje skupni okus gotovo stopinjo določenosti, to se pravi, mleko ne sme biti niti pusto niti voden. Okus mleka, ki vsebuje naravne količine vode, mora skupni okusni občutek toliko prevladati, da je separiran občutek vodenosti povsem izključen. V ostalem pa mora tudi po degustaciji vladati v ustih samo čist in prijeten pookus. Mleko mora biti samo po sebi pri visoki temperaturi popolnoma brez vsakega duha.

Dr. Köstler v nadaljnjem loči primarni in sekundarni okus z namenom, da določi ločitev med normalnim okusom, ki ni v nikakem slučaju obtežen z izločki, in okusom, ki se anormalno temu pridružuje.

Na ta način se posreči, da se približamo gotovim problemom in poskušamo okus analizirati v njegove prevladajoče sestavine. Kot zelo važen temelj mlečnega okusa je bilo spoznanje razmerja med mlečnim sladkorjem in alkalijem. Dalje se je pokazalo pri odstranjenju odstranjenih glavnih sestavin (soli in mlečnega sladkorja), da so v mleku ostali v glavnem elementi, ki tvorijo bistvo primarnega okusa. S pomočjo posebnih poskusov, katerih predhodniki so bili Amerikanci, je dr. Köstler potrdil dejstvo, da se s krmljenjem srezaste in močne krme doseže pri mleku specifičen okus in tudi duh (duh po krmilih). Ta okus, oziroma duh se pojavlja, če pokladamo kravam tako krmilo pred molžnjo. Nadaljnji poskus je pokazal zelo nazorno, kako velikega pomena so prilike v hlevih, ki v neprimernih in nebiigijeničnih slučajih povsem pokvarijo okus sveže pomolžene mleka (okus po hlevu, oziroma duh po nesnagi). Na podlagi tega pridemo tudi do spoznanja, da je vse polno stvari, ki jih mi običajno nazivamo kot poseben mlečni aroma, sekundarnega značaja.

Tako je dr. Köstler našel v neki švicarski sirarni tipičen primer sekundarnega preobraženja okusa. Posrečilo se mu je dognati, da je bistvo posebnega okusa, ki ga je imel sir dotične sirarne, sekundarnega značaja, in je aromi vzrok krava, ki je posedovala posebno izobličeno mlečno žlezo, ki so dajale siru poseben okus. Ko so mleko dotične krave odstranili, je izginil tudi aroma.

0 sumljivih konservah

Pred nakupom in pred uporabo konzerv si jih moramo dobro ogledati, da se ne bomo prepirali o njihovi nevarnosti šele tedaj, ko bomo zasmradili vso kuhinjo.

Vsaka škatlja, ki je tako poškodovana, da izteka njena vsebina, ali uhajajo smrdelci plini, je za nič Sumljive so take škatle, katerih pokrova ali dna ne moremo s prsti trajno upogniti navznoter, temveč le dokler pritiskamo. Če skoči pokrov ali dno zopet nazaj, odprti škatljo v trgovini. — Vsaka škatlja, ki je napihnjena, to je ima nazven (konvekcijsko) upognjen pokrov ali dno, je nevarna in se ne sme prodajati. Vsaka škatlja, ki ima zalotano (dvakrat zalotano) odprtino, je sumljiva, izvzemši, če jo spravlja v promet dobro znana in vsega zaupanja vredna firma. Nekod so namreč brezvestni trgovci z navrtanjem napihnutih škatel odstranili iz njih smrdljive pline, te luknje zopet zalotali in jih prodajali kot na videz dobre konzerve.

Škatle iz katerih uhajajo fini plinasti mehurčki, če jih vtaknemo v vročo vodo, niso dovolj gosto zalotane in so zato sumljive; konzervirano meso je namreč v tem slučaju izpostavljeno kvarnemu vplivu zraka. — Če stresamo nesegrete škatle in slišimo pri tem ropot (šumenje), je to večinoma precej dobro, a ne vedno zanesljivo znamenje, da se konzerva že razkaja.

Kadar jemlješ konzervirano meso iz škatlje, pazi na eventualne metalne delce, ki pridejo čisto vanj pri hitrem in neprevidnem zalotanju škatel, ki so ali sami po sebi že strupeni, ali pa lahko zelo nevarno ranijo naše prebavljane organe.

Konzerve, o katerih se sumi, da so pokvarjene, se ne smejo prodajati, temveč se treba o njihovi kvaliteti prepričati po večtedenskem opazovanju. Pokvarjene konzerve je treba pokopati v zemljo vsaj en meter globoko.

Gospodarske vesti

× Zakon o finančni likvidaciji za begluška zemljišča. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za poljedelstvo in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o finančni likvidaciji odškodnine za begluško zemljo v Bosni in Hercegovini z dne 3. decembra 1928.

× Plantaže zdravilnih rastlin v najjužnejših predelih naše države. V okolici Gjevgjelije so se v tem letu izvedle poiskusne plantaže zdravilnih rastlin, ki služijo lekarniški produkciji. Rezultati so bili presenetljivo odlični, zato se namerava prihodnje leto nadaljevati s temi poskusi v mnogo večjem obsegu, ker smatrajo strokovnjaki, da bi ta izredno rentabilna panoga našega gospodarstva doprinesla južnim krajem obilo koristi.

× Sejem plemenske živine v Novem Sadu. Delniška družba za razstavo in vzorčni sejem v Novem Sadu je obvestila gospodarske kroge, da bo priredilo skupno s kmetijsko družbo v Novem Sadu o priliki razstave in sejma od 14. do 18. marca 1931 sejem plemenske živine. Sodelovalo bo tudi švicarsko društvo izvoznikov simentalske pasme.

× Naš letošnji izvoz jabolk. Na podlagi poročil, ki jih je prejelo ministrstvo za poljedelstvo, je bilo v letošnjem letu izvoženih iz Srbije Požege 1000, iz Čačka 250 in iz Toplice okrog 100 vagonov jabolk. Računa se, da bo znašal izvoz jabolk v tekočem letu iz naše države skoro 1 in pol milijarde dinarjev.

× Jugoslovska vina za Nemčijo. Na nemških vinskih tržiščih izgleda, da se je pojavilo večje zanimanje za jugoslovska vina in to v prvi vrsti vsled slabe vinske letine v Franciji, mnogo zaslug pa ima pri tem tudi vinarški odsek Zavoda za izvoz deželnih pridelkov. V splošnem se naglašja, da so naša vina našla še precej ugoden odmev na nemških tržiščih, vendar so do sedaj izvožene količine zelo malo pomembne. Pričakovati pa je, da si bo naše vino usidralo pot v Nemčijo.

× Možnosti plasiranja naše goveje živine v Franciji. Francoska vlada je prepovedala ves dovoz goveje živine iz Afrike, zato se odpirajo našemu izvozu goveje živine novi vidiki na francoskih tržiščih.

× Mednarodna Hipotekarna banka. V Amsterdamu je bil v sporazumu s francoskimi finančnimi krogi ustanovljen zavod za zemljiške kredite, ki bo imel značaj mednarodne hipotekarne banke. Banka nosi naslov Algemeene Maatschappij voor Grondercredit (Compagnie Central de Prets Foncières) in razpolaga z delniško glavnico 10 milijonov nizozemskih goldinarjev. Pri zavodu so udeleženi francoski, nizozemski, angleški, češkoslovaški in nemški denarni zavodi. Čehe zastopa Zivnostenska banka. Za glavnega ravnatelja je imenovan Francoz de Tarde. Namen novega zavoda je, da daje hipotekarna posojila predvsem komunalnim telesom, zato izdaja banka obveznice, ki smejo doseči največ petkratno višino delniške glavnice. Delokrog banke se razteza na vso Evropo, v glavnem pa na Srednjo Evropo, posebno pa Nemčijo.

Prodaja. Dne 13. decembra t. l. se bo vršila pri Upravi I. oddelka Zavoda za izradu vojne odece v Sarajevu licitacija glede prodaje starih odel, odpadkov od usnja, starih čevljev, vreč, vrvi itd. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni upravi.)

Dobave

Dne 18. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu oteralna licitacija glede dobave eternita. — (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 11. decembra t. l. se bo vršila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija glede dobave živil (meso, mleko, kruh, zdrob, suhe slive, sladkor, čaj, kakao itd.) (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni bolnici).

Dne 16. decembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu oteralna licitacija glede dobave pohištva za opremo prog. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. decembra t. l. ponudbe glede dobave drogov za premikače, lesenih ročajev za armature, toporišče za sekire, kladiva in lopate ter glede dobave delov za premogovno dvigalno napravo. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 15. decembra t. l. ponudbe glede dobave plinskih cevi in stenja.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 18. decembra t. l. ponudbe glede dobave klosetnih delov iz fajanesa.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 18. decembra t. l. ponudbe glede dobave konopenih vrvi.

Borzna poročila

dne 5. dec. 1930

Devizna tržišča

Ljubljana, 5. dec. Amsterdam 22'765, Berlin 13'4775—13'5075, Bruselj 7'8959, Budimpešta 9'8915, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 7'9467 do 7'9767, London 274'26—275'06, Newyork 56'355 do 56'555, Paris 222'25, Praga 167'28—168'08, Trst 296'27—296'44.

Zagreb, 5. dec. Amsterdam 22'765 bl, Dunaj 794'67—797'67, Berlin 13'4775—13'5075, Bruselj 789'59 bl, Budimpešta 987'65—990'65, London 274'26—275'06, Milan 295'34—297'34, Newyork 56'355—56'555, Paris 221'25—223'25, Praga 167'28 do 168'08, Zürich 1094'40—1097'40, Kopenhagen 15'11 bl.

Dunaj, 5. dec. Amsterdam 285'94, Beograd 12'56, Berlin 169'45, Bruselj 99'42, Kopenhagen 189'95, London 34'49, Madrid 79'55, Milan 37'225, Newyork 710'40, Paris 27'915, Praga 21'07, Sofija 5'1475, Stockholm 190'50, Varšava 79'6275, Zürich 137'70.

Beograd, 5. dec. Amsterdam 22'7350—22'7950, Berlin 13'4775—13'5075, Bruselj 7'8809—7'9109, Budimpešta 9'8765—9'9065, Dunaj 7'9467—7'9767, London 274'26—275'06, Milan 295'44—297'44, Newyork 56'3550—56'5550, Paris 221'25—223'25, Praga 167'28—168'08.

Curih, 5. dec. Beograd 9'1280, Paris 20'27875, London 25'06125, Newyork 516'10, Bruselj 71'99, Milan 27'045, Madrid 57'40, Amsterdam 207'70, Berlin 123'075, Dunaj 72'625, Sofija 3'7375, Praga

15'305, Varšava 57'80, Budimpešta 90'26, Atene 6'675, Carigrad 2'445, Bukarešta 3'065, Helsingfors 13'00.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 5. dec. Drž. p.p.: 7% inv. pos. 85 do 87'50, vojna škoda 429—430 (430), vojna škoda kasa 429—430, vojna škoda dec. 429—431 (429), vojna škoda febr. 419'50—420 (419'50—419'75), 4% agr. obv. 52'50 bl, 7% Bler pos. 81'125 do 81'50 (81'50), 8% Bler pos. 90'50—90'75, 7% pos. hipot. 80'75—81'50. — Banke: Hrvatska 50 d, Praštediona 930—935, Udružena 190—190'50, Ljub. kred. 122 d, Medjunarodna 67 d. — Ind.: Sečerana Osijek 298—304, Trboveljska 374—377, Slavonija 200 d, Vevče 124 d.

Beograd, 5. dec. 7% inv. pos. 86'50—87'50 (87), 4% agr. obv., denar 52'50, 7% pos. drž. hip. b. 81, 7% Bler 81'25, 8% Bler 91'25, 6% begluške obv., denar 70'50, vojna škoda 430—431 (431, 430'50, 430, 429'50, 428'50, 425'50, ult. dec. 431 do 432 (432, 431'50).

Dunaj, 5. dec. Bankverein 16'90, Kreditni zavod 47, Dunav-Sava-Adria 13'05, Prioritete 86'95, Trbovlja 46'90, Leykam 3'50.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu London, 5. dec. 7% Bler 80—80'75.

Newyork, 5. dec. 8% Bler 90'25—91, 7% Bler 80'50—81, 7% pos. drž. banke 79'75—80.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca čvrsta, promet 2 vag. koruze.

Novi Sad, 5. dec. Pšenica: 79-80 kg baška 130 do 135, baška potiska 140—142'5, gornjebaška 137'5—140, ban. Tisa šlep 141—143, ban. Bega šlep 135—137'5, gornjeban. 135—137'5, južnoban. 132'5—135, sremška 78 kg 127'5—132'5, slav. 77-78 kg 125—127'5. — Ječmen: baški, sremški 63-64 kg 105—110. — Kuruza: baška, sremška stara 95 do 97'5, baška, sremška nova 82—85, baška, sremška nova 82—85, baška, sremška nova mar. apr. maj 95—97'5, sremška posušena nova 90—93, sremška posušena nova ladja 92—94. — Moka: baška št. 8 80—85, ostala neizpremenjena. — Otrobi: pšen. baški 67'5—72'5. Promet: pšenica 38 vag., kuruza 37 vagonov, ječmen 1 vag., otrobi 2 vag. Tendence: neizpremenjena.

Sombor, 5. dec. Pšenica: baška okolica Sombor 78 kg 125—130, gornjebaška 79-80 kg 132'5 do 137'5. — Kuruza: baška, nova posušena 87'5 do 92'5, baška, nova garant. 75—80, baška, nova dec., jan. 77'5—82'5. — Moka: baška Og, Ogg 235—240, 2. 205—215, 5. 175—185, ostala neizpremenjena. — Otrobi: pšen. baški 72'5—77'5. Tendence: mirna, promet 171 vagonov.

Budimpešta, 5. dec. Tendence pšenice slabo uvrščena, ostalo prijazna, promet srednji. — Pšenica: marc 15'47—15'60 (15'47—15'48), maj 15'36—15'48 (15'36—15'37). — Ri: marc 9'82—9'90 (9'88—9'89). — Kuruza: maj 12'85—12'95 (12'94 do 12'95), transit maj 10'70—10'85 (10'85—10'88).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjena, promet dva vagona oglja.

Sport

REDNI OBČNI ZBOR SK ILIRIJE

Odbor SK Ilirije sklicuje v smislu § 13. klubskih pravil letni redni občni zbor, ki se bo vršil v četrtek 18. decembra ob 20. uri. Lokal bo objavljen naknadno. Dnevni red: 1. Poročilo upravnega in revizijskega odbora ter podelitev absolutorija odstopajočemu odboru. 2. Volitev upravnega odbora, revizijskega odbora in razsodišča. 3. Predlogi odbora in samostojni predlogi članov Samostojni predlogi članov morajo biti 6 dni pred občnim zborom, torej najkasneje 13. t. m., izročeni odboru s podpisani najmanj 10 do glasovanja upravičenih članov. Ako bi bil občni zbor ob določeni uri nesklepčen, se vrši pol ure na to nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu prisotnih.

Odbor SK Ilirije.

*

Sportne vesti. Smučarski odsek SPD, pododbor v Zagorju, priredi v slučaju ugodnega zimskega vremena peditivni smučarski tečaj na Sv. Planini in sicer v dneh od 28. t. m. do vključno 1. januarja 1931. Tečaj bo vodil učitelj JZSS iz Ljubljane. Celodnevna oskrba in prenočišče za vsakega udeleženca bo znašala 35 Din, prijavnina pa 20 Din od osebe. Vse sobe, kjer se bo prenočevalo, bodo toplo zakurjene. Vabljeni vsi ljubitelji smučarskega sporta, kakor tudi sokolska in druga sportna društva, ki naj pošljejo v ta tečaj po nekaj članov. Vsled nizkih cen je upati na veliko udeležbo. Prijave naj se naslovijo na SPD pododbor Zagorje. — V nedeljo in na praznik 7. in 8. t. m. so vabljeni vsi planinci in planinke na Sv. Planino, kjer bo oskrbnica planinske kočice privedla znane planinske kolone. Zabave ne bo manjkalo. — Poslovičen večer g. O. Finka, učitelja na zagorski šoli, katerega je priredil SK Zagorje, je bil polnoštevilno obiskan. Z iskrenimi besedami se mu je zahvalil za sodelovanje predsednik kluba trgovca Mrnuh, v imenu nogometne sekcije pa g. Jordan. — Na istem večeru so bile razdeljene diplome in kolajne, ki so jih podelili člani kolesarske sekcije v letošnjem letu. 7 diplom in 7 kolajn je izredno častno za sekcijo, ki še ni dolgo ustanovljena. Gotovo je, da bodo uspehi prihodnjega leta še mnogo lepši.

Radio

Ljubljana, sobota, 6. decembra: 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Cas, plošče, borza. 17.30 Plošče. 18.00 Viktor Firnat: V dolini gradov (Klevez-Smarješke toplice, bližnje gorice). 18.30 Radio orkester: Klavir in harmonij. 19.30 Ga. Orthaber: Angleščina. 20.00 Prenos opere iz Beograda.

Ljubljana, nedelja, 7. decembra: 8.00 Ing. Fugina: O osuševanju zemlje. 8.45 Dr. Debevec: O tuberkulozi otrok. 9.15 Prof. A. Kordin: Čudo in moč krščanske ljubezni. 9.35 Kaiser: O evropskem gospodarskem življenju. 10.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11.00 Koncert Radio orkestra. 12.00 Casovna napoved. 15.00 Gdš. Lebarjeva: Kmetka žena: Solnce v srou. 15.30 Koncert klavirine s petjem. 16.30 Humoriistično 6tvo, pisatelj Mičinski. 17.00 »Loterija«, veseloigra (Ljudski oder). 19.00 Prenos iz narodnega gledališča v Pragi: V. Novak: »Lucerna«. 22.00 Poročila in časovna napoved. 22.15 Radio orkester. 23.00 Napoved za naslednji dan.

Zagreb, sobota, 6. decembra: 12.20 Kuhinja. 12.30 Vreme in sneg. 12.35 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Radio orkester. 18.30 Novice. 19.25 Naše delav. zavarovanje III. 19.40 Poročila. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Prenos opere iz Beograda.

Zagreb, nedelja, 7. decembra: 11.30 Dopoldanski koncert. 12.00 Opoldansko zvonjenje. 12.35 Dopoldanski koncert (dalje). 12.30 Kuhinja. 17.00 Godalni kvartet. 19.00 Praga.

Beograd, sobota, 6. decembra: 11.25 Plošče. 12.35 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.30 Plošče. 16.00 Oroška ura. 16.30 Plošče. 17.30 Radio orkester. 19.30 Predavanje. 20.00 Vokalni koncert: Vlad. Popović, član beograd. opere. 20.30 Celog. g. Aleks. Slatin. 21.10 Srbski pev. zbor iz Zemuna. 22.00 Novice. 22.20 Plošče. 22.50 Po tujih postajah.

Mali oglasi

Oglasi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadalnja beseda 10 par. Za pismene odgovore priložite znakno.

Prostovoljna javna dražba hiše

štev. 100 v Zg. Šiški s pripadajočim vrtom se bo vršila v soboto, dne 20. decembra t. l. ob 12. uri pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 37. Izključna cena 180.000 dinarjev. 864

Ivan Magdič, krojač

Ljubljana, Gledališka ulica št. 7 — se priporoča za jesensko sezono. (791)

Železnato vino lekarnarja dr. G. PICCOLI-ja

v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 668

Oglejte si

zalogo damskih klobukov v salonu »La Femme Chica«, Selenburgova ulica št. 6. — Preoblikovanje 28 Din.

Telefon 2059

Premog suha drva Pogostnik, Bohoričeva ulica 5

Električne motorje

generatorje (dynamo), kovaške ventilatorje, vodne sesalje, vodogrelce l. t. d., iz tovarne »ELIN«, nudi:

„ELEKTROTEHNA“ d. o. o., LJUBLJANA, Vegova 2

Izvršuje tudi: Elektrifikacije industrijskih naprav, mlinov, žag l. t. d.

Jabolka

mošanska - gambovci

došla

Gospodarska zveza Ljubljana

Kmetijska družba v Ljubljani

TURJAŠKI TRG 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v dravski banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 20 Din in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila za umno gospodarstvo. Družba dobavlja članom tudirazne kmetijske potrebščine

VSAM KMET MORA BITI ČLAN KMETIJSKE DRUŽBE

Službene objave

Razglasi osrednje vlade

Razglas o kurzih listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto, za mesec december 1930.

Da bi se pravilno pobirale takse po zakonu o taksah in pravilno določala pristojnost za sojenje, je gospod minister za finance glede na dejstva, da se menjava vrednost listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto, proti dinarju, določil z odločbo br. II. 152.160 z dne 25. novembra 1930. nastopne kurze, po katerih se morajo preračunavati na vrednost dinarja vse listine, ki se glasje na zlato ali inozemsko valuto, ter se morajo po tem znesku pobirati takse po zakonu o taksah in sicer:

1 napoleon	Din 218-60
1 turška zlata lira	249-—
1 angleški funt	274-50
1 dolar	56-45
1 kanadski dolar	56-15
1 nemška zlata marka	13-47
1 zlat zlot	6-33
1 avstrijski šiling	7-96
1 belg	7-88
1 pengö	9-90
1 braziljski milreis	5-20
1 egiptovski funt	281-50
1 urugvajski pesos	44-—
1 argentinski pesos	19-30
1 turška papirnata lira	26-75
100 turških piastrov	26-75
100 zlatih francoskih frankov	1096-—
100 francoskih frankov	222-—
100 švicarskih frankov	1096-—
100 italijanskih lir	295-90
100 nizozemskih goldinarjev	2276-—
100 romunskih lejev	33-53
100 bolgarskih levov	40-85
100 danskih kron	1509-50
100 švedskih kron	1515-—
100 norveških kron	1509-50
100 pezet	639-—
100 drahem	73-—
100 češkoslovaških kron	167-60
100 finskih mark	141-90
100 letonskih lat	1085-—

Ti kurzi veljajo za čas od dne 1. do dne 31. decembra 1930. ter se morajo uporabljati tudi v nastopnih primerih:

- ko se sprejema kovano zlato — napoleonori in zlate turške lire — pri državnih blagajnah ob plačevanju davkov in drugih državnih dohodkov;
- ko se pobirajo luške takse, o čemer izda oddelek za davke potrebna navodila;
- kot obračunavalni tečaj za angažiranja in potrošnje po proračunu za leto 1930/1931. pri vseh državnih izplačilih v tujih valutah; in
- ko se sprejemajo za kavcijo obveznice naših poveljnih državnih zunanjih posojil v zlato, 7% no in 8% no Blaire & Comp. in 7% no Državne hipotekarne banke, emitiranih v New Yorku, za preračunavanje dolarjev v dinarje.

Is oddelka za državno računovodstvo in proračun ministarstva za finance v Beogradu, 25. novembra 1930. br. II—152.160.

*

Razglasi kraljevske banske uprave

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava v Ljubljani razpisuje za prevzem gradbenih del pri zgradbi nove banovinske ceste II. r. Reka—Sv. Arah (okraj Maribor) km 14—11-5

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 20. decembra 1930. ob 11. uri pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Mariboru. Istotam ali pa pri tehn. oddelku kraljevske banske uprave v Ljubljani se dobivajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki proti plačilu napravnih stroškov.

Ponudbe naj se glase tako, da podajo v obliki popust v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna ki znaša Din 817.175-40.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka kraljevske banske uprave.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 29. novembra 1930.

*

VI. No. 10.862/9.

Natečaj.

Na osnovi § 12. »Zakona o lekarnah« razpisuje kralj. banska uprava Dravske banovine natečaj za otvoritev javne lekarne v Gornji Lendavi, srez Murska Sobota, s sedežem istotam.

Prosilci naj vložijo pravilno opremljene prošnje do 15. januarja 1931.

pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 30. novembra 1930.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

A I 251/28—33. 2990—3—2

Oklic,

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

Kokaljeva Ana, služkinja v Ljubljani, Študentovska ulica št. 3, je umrla dne 3. marca 1928. in ni zapustila nobenega sporočila poslednje volje.

Je li kaj dedičev, sodišču ni znano. Gosp. Hibšerja Ivana, sodnega upokojenca v Ljubljani, postavlja sodišče za skrbnika zapuščine.

Kdor hoče zahtevati zapuščino za sé, mora to v enem letu od danes naprej javiti sodišču in izkazati svojo dedinsko pravico.

Po preteku tega roka se bo zapuščina, v kolikor so zahteve izkazane, izročila, v kolikor se to ni zgodilo, se bo zasegla državi v prid.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I., dne 28. oktobra 1930.

C 271/30-1

Oklic.

Tožeča stranka Petrena Ana, posestnica pri Sv. Tomažu, je vložila proti toženi stranki Petrena Ivan, zidar, mojster, sedaj neznanega bivališča, zastopanemu po kuratorju Emilu Šinko, kancelistu v Ormožu, radi Din 5000— s pritiki k opr. št. C 271/30-1 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 11. decembra ob četrti na dva najst

pred tem sodiščem v izbi št. 4 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja Šinko Emil, kancelist v Ormožu, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Ormožu, odd. II., dne 25. novembra 1930.

T V 30/30—2.

2967—3—2

Amortizacija.

Na prošnjo Državnega pravobranilstva v Ljubljani imenom javne uprave se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj poziva, da uveljavi v teku enega leta od 22. novembra 1930. svoje pravice. Sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev:

Bon št. 6323 z dne 1. 11. 1929, znesek Din 70-80.

Bon št. 6324 z dne 2. 11. 1929, znesek Din 70-80.

Bon št. 6326 z dne 2. 11. 1929, znesek Din 33-80.

Bon št. 6329 z dne 4. 11. 1929, znesek Din 37-60.

Bon št. 6328 z dne 4. 11. 1929, znesek Din 26-80.

Bon št. 6330 z dne 5. 11. 1929, znesek Din 42-80.

Bon št. 6331 z dne 6. 11. 1929, znesek Din 42-80.

Bon št. 6332 z dne 7. 11. 1929, znesek Din 39-30.

Bon št. 6335 z dne 8. 11. 1929, znesek Din 42-80.

Bon št. 6336 z dne 9. 11. 1929, znesek Din 28-60.

Bon št. 6337 z dne 11. 11. 1929, znesek Din 23-40.

Bon št. 6338 z dne 12. 11. 1929, znesek Din 23-40.

Bon št. 6339 z dne 13. 11. 1929, znesek Din 28-60.

Bon št. 6340 z dne 15. 11. 1929, znesek Din 30-90.

Bon št. 6341 z dne 16. 11. 1929, znesek Din 28-60.

Bon št. 6342 z dne 18. 11. 1929, znesek Din 30-30.

Bon št. 6343 z dne 19. 11. 1929, znesek Din 28-60.

Bon št. 6344 z dne 20. 11. 1929, znesek Din 30-30.

Bon št. 6346 z dne 21. 11. 1929, znesek Din 28-60.

Bon št. 6347 z dne 21. 11. 1929, znesek Din 30-30.

Bon št. 6348 z dne 23. 11. 1929, znesek Din 28-60.

Bon št. 6349 z dne 25. 11. 1929, znesek Din 30-30.

Bon št. 6350 z dne 26. 11. 1929, znesek Din 32-10.

Bon št. 6351 z dne 27. 11. 1929, znesek Din 32-10.

Bon št. 6352 z dne 28. 11. 1929, znesek Din 30-30.

Bon št. 6353 z dne 29. 11. 1929., znesek Din 25-10. — Skupaj Din 897-60.

Okrajno sodišče v Celju, odd. V.,

dne 22. novembra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 6797/I. H. F. 1930. 2997

Razpis.

Obl. uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani razpisuje na podlagi pravilnika za zdravniško službo bol. fonda drž. prometnega osebja službo honorarnega prometnega zdravnika s sedežem v Velenju.

Kompetent mora:

- biti doktor vsega zdravilstva z diplomom, ki velja v naši državi;
- biti državljani kraljevine Jugoslavije;
- biti popolnoma vešč slovenskemu ali srbohrvatskemu jeziku;
- imeti splošno in lokalno pravico prakse;
- biti zdrav in imeti zmožnost za razločevanje barv;
- dati pismeno izjavo, da pristaja v polnem obsegu na imenovanju pravilnik;
- če je kompetent v državni službi, dovoljenje za sprejem v službo pri železnici.

Pravilnik za zdravniško službo bol. fonda drž. prom. osebja je na vpogled pri šefu postaje Velenje in pri podpisani upravi med uradnimi urami, kjer se zvedo tudi natančnejši pogoji.

Z dokumenti popolnoma opremljene in pravilno kolekovane prošnje naj se pošljejo do 15. decembra 1930. na oblastno upravo bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, Celovška cesta št. 4.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Oblastna uprava bol. fonda pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, dne 2. decembra 1930.

Ouida:

Kneginja Zurova

Roman.

Vera je pogledala svoj šopek in njen mladi obrazek se je zresnil.

»Ne vem, da bi bila kaj zakrivila,« je dejala. »Vse je bilo samo slučajno in nihče bi se ne mogel bolj viteški pokazati — kakor — on.«

Lady Dolly je opazila njeno obotavljanje, ko je izgovorila zadnje besede.

»Svet ne veruje v slučaje,« je rekla mrzlo. »To si zapomni za prihodnjico. Na vse zgodaj v čolnu in v družbi s takim moškim, kakor je Corrère — kaj takega utegne uničiti dobro ime vsakega dekleta.«

Vera je začudeno pogledala mater in umolknila.

»Da,« je nadaljevala, »in celo s Corrèrom. S pevcem! S pevcem, ki ga ves svet pozna za don Juan! To je bila prava grdobija, ki si jo napravila, Vera.«

Deklica je zardela in dvignila glavo.

»Ne morem vas razumeti, mati,« je rekla mirno.

»Ne ugovarjaj mi,« je nadaljevala lady Dolly, »grdobija je bila in sam Bog vedi, kako te bom izgovorila. Vsi vedo za tvojo pustolovščino. Nič čudnega bi ne bilo, če bi se razneslo, da si prišla skupaj s Corrèrom iz Havra.«

Vera je molčala in strmela v svoje rože.

»Odkod imaš ta šopek?« je vprašala nezaupno. »Ne morem si misliti, da bi Jack —«

»On mi ga je prinesel,« je odgovorila Vera.

»Corrère? Medtem ko sem bila zdoma?«

»Govoril je z menoj pri oknu.«

»Oho, taka je bila torej tvoja vzgoja v Bulmerju! In to naj bi bili vzgojni uspehi tvoje babice! Poberi se v svojo spalnico. In tam ostaneš, dokler te ne pokličem. Cvetlice pa pusti tu. Cvetlice v spalnici so ravno tako nevarne kakor Corrèrove vljudnosti.«

Vera je odšla in žalostno pogledala dragoceni zaklad, vendar pa ji je ostala še ovela vrtnica z lavandulo, ki je mati ni opazila.

»Da sem le to obvarovala,« je pomislila. »Pohlevne cvetke, ki mi jih je utrgal po petju.«

Ko je lady Dolly ostala sama, je pozvonila in pozvala hišnika.

»Izplačajte gospodični Schröderjevi tri mesečne plače naprej in s prvim parnikom naj odpotuje. Vaša skrb bodi, da je ne bo več tu, ko vstanem. Pojutrišnjem grem v Deauville in se morda več ne vrnem semkaj.«

Nato je odšla v svojo sobo s Corrèrovim šopkom v roki.

»Vzemite iz tega šopka najlepše cvetlice,« je dejala sobarici, »ter jih nastavite zame.«

Tistega večera je bila povabljen na obed k markizi plemeniti Sonnaz v Deauville.

Ko je pristopila h kočiji, ji je zastavila pot nesrečna Nemka.

»Milady, milady!« je stokala. »To ni mogoče. Ne smete me ločiti od ljubljene otroka.«

»Svojo dolžnost bi bili morali izpolniti,« je odgovorila lady Dolly mimo hite. »Sicer pa se ne morete pritoževati, draga Schröder. Dobili ste plačila za četrta leta naprej.«

Nato je privzdignila vlečko in stopila v voz.

Tudi Corrère je bil med povabljeni pri markizi Sonnaz. Komaj je lady Dolly vstopila, se je okrenila k njemu s svojim najljubeznivejšim nasmeškom.

»Oj, Corrère! Krasne cvetlice,« je rekla. »Kakor vidite, sem si nekatere prisvojila. Vi bi hoteli moji hčerki glavo zmešati. Sreča, da odidete v Baden — Baden!«

Nasmejale se je in izustil poklon po starem vzorcu mater pulchra filia pulchrior.

Družba je bila dobre volje, toda ni ostala dolga za mizo. Po obedu so odšli na vrt, ki je bil okrašen s pisanimi balončki. Igral je za grmovjem skriti orkester. Zrak je bil mehek. Zvezde so se iskile na nebu ter odsevale v morju. Lady Dolly se je izprehajala s Sergijem Zurovim in drugimi ruskimi kavalirji. Bila je v romantičnem nastroju.

Corrère se je pridružil njenim spremljevalcem in jo za hip poklical na stran.

»Gospa!« je vzkliznil. »Resnično vam povem, da nisem še videl tako čudovitega bitja, kakor je vaša hčerka. In verujte mi, da ni to nikak poklon.«

»Kaj govorite, dragi Corrère! Saj je še otrok!«

»Ni otrok. Kaj bi rekli, gospa, če vam povem, da sem danes pet minut resno razmišljal, kako bi razdril svojo pogodbo za Baden — Baden in Dunaj in bi tu ostal.«

»Bog varuj! V teku tedna bi ji glavo zmešali.«

»Kaj bi rekli, gospa,« je nadaljeval Corrère, »če vam izpovem, da bi jaz, divji Corrère, rad našel svojo srečo in mir v deviškem srcu. In to prav resno, gospa?«

»Dragi Corrère, kdaj boste resno govorili —«

»Govorim resno — ali recimo, gospa, da če bi resno govoril, kaj bi vi rekli?«

V deželi železa

»Dežela železa« je ozemlje, ki se razteza ob francosko-luksemburški meji. Ker dela v tamkajšnjih rudnikih tudi precej Slovencev, zato bo gotovo marsikoga zanimalo tudi pri nas, kaj piše berlinski socialistični list »Vorwärts« o tamkajšnjih razmerah.

List ugotavlja pri tem, da je treba dobro razločevati, za katere delavce in njihove razmere gre: za domačine ali za tujce, za samce ali za oženjene, ki so pustili svoje rodbine doma, ali pa za take, ki imajo svoje rodbine pri sebi.

Veleindustrija v tem okolišu delajo z vso silo na to, da privabijo k sebi čim več tujih oženjenih delavcev, ki jim dajejo vse mogoče ugodnosti, zlasti glede stanovanja. Oženjen delavec stanuje v hišici, ki ima po 3—4 prostore poleg kuhinje. V starih delavskih naselbinah so delavske hišice bolj majhne in so brez vrtov. V novih naselbinah pa ima vsaka hišica svoj vrtiček. Vsaka hiša ima vodovod in elektriko. Najemnina za takšno hišo znaša mesečno po 17—45 frankov, kakor je pač hišica starejša in manjša ali pa novejša, večja in udobnejša. Ker hiše ne krijejo niti amortizacije niti obresti, zato se morajo smatrati stanovanja v njih kot del prave delavske mezde.

Prav pogosto pa ima oženjen delavec v svoji hišici še po 1 ali 2 podnajemnika. To je navada zlasti pri tujcih.

Poleg cenenegega stanovanja pa dobivajo oženjeni delavci še posebne dobrote pri mezdi. V rudnikih delajo delavci v skupinah, ki dobivajo poleg mezde še premije. Delež, ki ga dobi »prvi« delavec v skupini, je večji kakor je delež »drugega« delavca in tako vedno nižje. »Prvi« delavec zasluži včasih na mezdi in premiji do 100 frankov na dan.

Na tako dobra mesta pa pridejo v prvi vrsti oženjeni Francozi, v drugi vrsti pa oženjeni tujci, ki imajo tamkaj svoje rodbine. Če k tem dohodkom prištejemo še različne cene stanovanj itd., vidimo, da so si zaslužki v celoti zelo neenaki. Dočim plača oženjeni delavec na mesec le 17—45 frankov za stanovanje, mora plačevati samski delavec za skromen prostor v baraki po 30 frankov mesečno, če pa hoče imeti v kraju svojo sobo, mora plačati zanjo po 80—100 frankov mesečno. V posebnih hišah za samce plača delavec pač le 15—25 frankov na mesec, dosti pa je tudi samcev, ki jim plačujejo fabrike po 30 frankov mesečno za stanovanje. Ti imajo torej stanovanje zastoj, ali pa mu še od stanarine nekaj ostane.

Realna mezda delavcev je torej zelo različna. Najbolj na slabem je oženjen delavec iz tujine, ki ima svojo rodbino doma. Če ni posebno iz-

učen, dobiva najnižjo plačo, ki znaša po 25 do 27 frankov na dan. S premijo vred pride kvečjemu na 32 frankov dnevno, če ne dela nadur.

Delajo v treh posadih (šitah). Vsake tri tedne pa pride zraven še en nedeljski posad. Celotni mesečni dohodek v tej najnižji skupini znaša okoli 800 frankov. V lotriških premogovnikih znaša najnižja mezda za posad 28 frankov, oženjeni pa dobe na dan še po 1 frank doklade, če nimajo otrok, za vsakega otroka pa sledeče: za prvega otroka 1 frank 25 centimov na dan, za drugega 1 frank 50 centimov, za vsakega otroka več pa 2 franka na dan. Ta »politika« ima namen, da vzgoji domač delavski naraščaj.

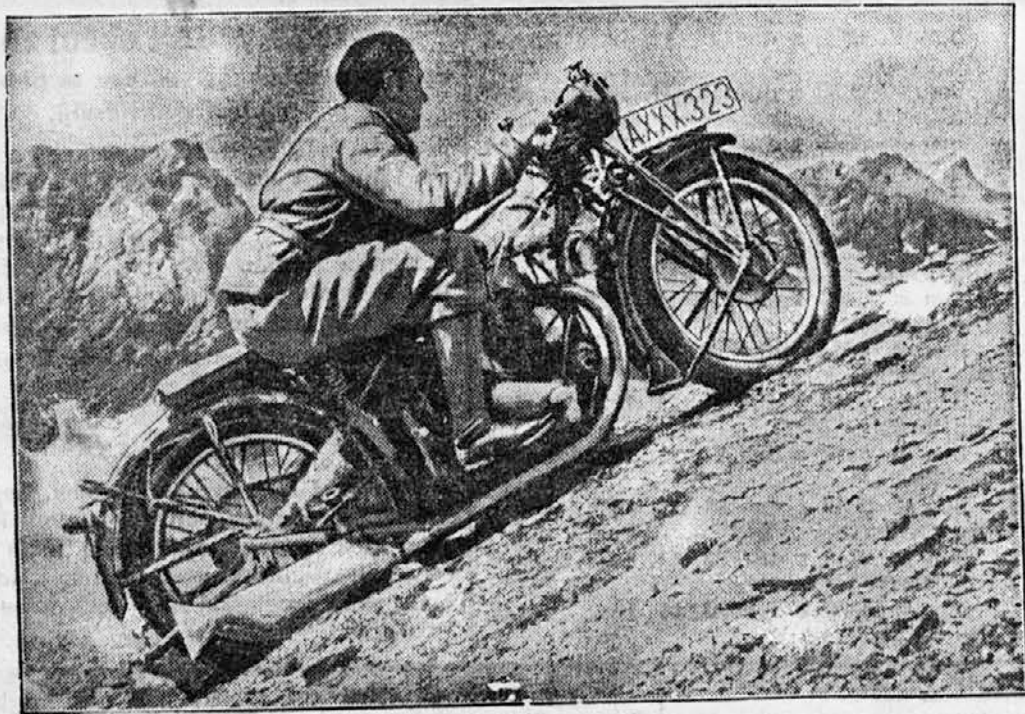
Kopači pa zaslužijo v lotriških premogovnikih povprečno po 46 frankov na posad. Oženjeni imajo poleg tega še že omenjene rodbinske doklade in pa po 120 centov premoga na leto, ki ga dobi za 180 frankov. Dober kopač pride mesečno do 2000 frankov. Tako visoko pa prilaze le mal del rudarjev.

Cene živil so precej visoke. Govedina stane povprečno po 20 frankov kilogram, teletina 17-50 frankov, surovo maslo 21, fižol 5, sladkor 4-50, jajca 9—10 (za tucat), mleko 1-20 (liter), krompir 0-80—0-85, kruh 2-50, špeh 18, kava 21, sir 19, vino pa 2-75 frankov. Delavski močni čevlji veljajo 165—190 frankov, delavska obleka pa 80—90 frankov.

Prince Bibescu.

Prino Bibescu je bil izvoljen za predsednika mednarodnega združenja letalcev.

Z motornim kolesom na Veliki Klek.

Slika nam kaže dijaka Herberta Sartoviusa 2800 metrov visoko tik pred ciljem.

Čudodelni zdravniki

Menda še nikoli, odkar svet obstoji, ni bilo toliko »čudodelnih« zdravnikov, kakor jih imamo danes. V Avstriji je najbolj znan takšen čudodelnik Zeileis, ki ga obiskuje menda več bolnikov kakor jih imajo vse največje zdravniške veličine skupaj, pa tudi pri nas v Jugoslaviji taki pojavi niso redki. Zakaj pa imajo ti čudodelniki take uspehe, to poskuša pojasniti pisatelj Ervin Liek v neki svoji knjigi, ki je nedavno izšla v Monakovem, kjer popisuje, kako so se današnji čudodelniki razvili iz svojih prednikov Mesmerja (začetnika magnetizma in hipnoze), Kneipa (voda kot zdravilo) in Coué-ja (sugestija).

V nekem pismu iz Argentine, tako pripoveduje dr. Liek, piše Salomon: »Za uspešno zdravljenje so potrebne tri stvari: dober zdravnik, dobra bolezen in dober bolnik. Argentinci zelo olajšujejo delo zdravniku, ker so dobri bolniki. Izvrstna katoliška duhovščina je poskrbela za to, da so ostali dobri verniki ne samo priprosti ljudje, ampak tudi višji sloji. Ne glede na vrednost svetovnega naziranja moram reči, da je veren bolnik za zdravnika mnogo prijetnejši, kakor neveren Tomaž.« Španski zdravnik Asuero zdravi vse bolezni s pregre-

vanjem nosu. Če beremo seznam bolezni, ki jih zdravi Asuero, smo si takoj na jasnem, za kaj tukaj gre. To so samo duševna, torej »čudodelna« zdravljenja. Čudodelni zdravniki rabijo torej pred vsem bolnike, ki jim brezpogojno verjamejo in zaupajo.

Seveda samo besedičenje in govorjenje še ne zadostuje. Čudodelnik deluje in vpliva z močjo svoje osebnosti in ne sredstva, ki se ga poslužuje.

Tako je v Ameriki

V nekem velikem hotelu v Newyorku so iskali čistilca za posodo, zlasti za nože, žlice in vilice. Za službo se je potegnil in jo tudi dobil neki možak v zakrpanih hlačah in raztrganih čevljih. Dela se je lotil takoj. Pri delu pa je zdihoval v enomer, tako da je vzbudil tudi pozornost mimoidočega lastnika hotela, ki si je takoj ogledal vzdihujočega moža. Stopil je k njemu in ga je prijazno popteljal po rami: »Le potolažite se, dragi moj prijatelj; vidite, tudi jaz sem tako začel kakor vi, danes sem pa lastnik hotela! Tako je v Ameriki!«

Delavec v raztrganih čevljih pa mu je odgovoril: »Poglejte, gospod, jaz sem tudi začel kot lastnik hotela — a kaj sem danes? Vidite, tako je v Ameriki!«

Ptiči se selijo iz severnih krajev

Iz severnih krajev je priletelo zadnje dni v Nemčijo silno mnogo ptičev. Poznavalci teh severnih krajev trdijo, da ptiči bržkone slutijo, da bo visoko gori na severu letos jako zgodaj nastopila huda zima. Nad Severnim morjem lete vsak dan velikanse jate ptičev proti jugu, med temi tudi ptiči, ki jako redko zapuščajo svojo severno domovino. Posebno mnogo je divjih golobov, divjih rac in divjih gosi. Ptiči lete noč in dan in se le redkokje ustavijo, da se spočijejo.

Gledališča v Nemčiji

V Nemčiji imajo danes 293 gledališč. Od teh jih je 196 državnih, deželnih ali mestnih, 77 jih je v privatni posesti, 25 pa je potujočih gledališč. Večina gledališč brez izdatnih podpor iz javnih sredstev sploh ne bi mogla shajati.

Anekdote

Češki senator dr. Medinger pripoveduje v svojem političnem delovanju v inozemstvu: »Ko sem bil pri zadnji razorožitveni konferenci v Ženevi, sem tam našel starega sošolca, bivšega avstrijskega konjiškega častnika, ki pa je danes ravnatelj neke avstrijske fabrike za orožje. Začuden sem ga vprašal: »Kaj pa delaš ti v Ženevi? Ti si vendar ravnatelj fabrike za orožje, mi pa hočemo razorožitev! On pa se mi je prijazno nasmehnil: »Dragi prijatelj, tega ti ne

Spomenik za Röntgena v njegovem rojstnem kraju.

Genijalnemu fiziku Röntgenu, ki je odkril po njem imenovane žarke, so postavili spomenik v Lenwepu ob Reni. Kip predstavlja boginjo luči na podstavku pa je upodobljen Röntgen.

razumeš. Vi se razorožujete dopoldne, jaz pa dobivam popoldne nova naročila.«

Berlinski slikar Grossmann se je rad hvalil, kako naglo prodaja svoje slike. Letos je Grossmann razstavil nekaj svojih del v Monakovem. Ko je bila razstava odprta že četrti teden, je dobil Grossmann brzojavko: »Brzjavite, če je portret g. X. za 1500 mark še naprodaj!« Grossmann je odgovoril: »Sel« — Čez nekaj ur pa prejel Grossmann ta-le brzojav: »Tudi meni se je tako zdelo. — Dr. M.«

Kakor se vzame.

Znani filmski igralec Jackie Coogan še 20 let ni star, proslula pariška pevka Mistinguette pa jih je že blizu 70.

Ko je prišel Jackie Coogan v Pariz, je obiskal tudi Mistinguette.

Mistinguette ga je hotela objeti.

Coogan se ji je izmaknil.

»Kaj,« se je zasmejala Mistinguette, »ali ni že prestar, da bi te poljubila?«

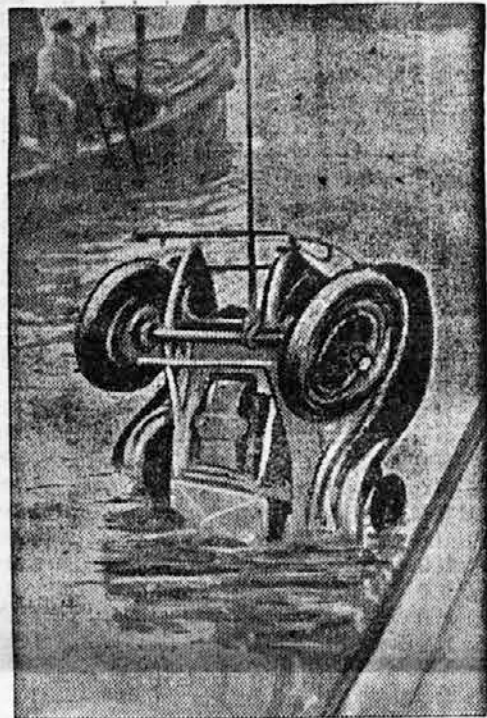
»Jaz ne,« je rekel Coogan, »ampak vi!«

Ona: »No, in če se vzameva, ali me boš tudi še vedno tako ljubil kakor sedaj?«

On: »Ali ne veš, da sem vedno imel omožne ženske najrajši?«

»Katera pa je tvoja žena — tista, ki sedi na desni tistega strašila, ali tista na levi?«

»Tista v sredi med obema!«

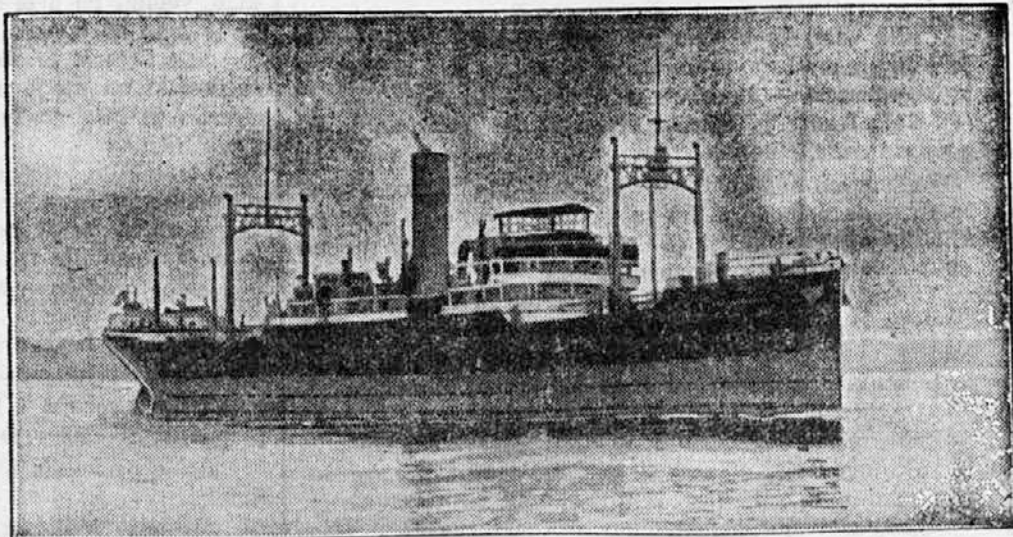
Tožka avtomobilska nesreča

Potapljač išče avtomobil, ki se je v Lübecku v noči od nedelje na ponedeljek prevrnil v reko Traue. Potniki, sami mladi ljudje, so potonili.

Velik proces v Moskvi.

Močno zastražena obtožna klop v znamenitem procesu, kjer so sodili veleizdane obtožene zastopnike »inženerske skupine«. Obtoženih je 3 inženirjev. Proces še ni končan.

Nemški parnik »Ludwigshafen«.

Parnik »Ludwigshafen« je v Panamskem zalivu začel goreti, posadki pa se je posrečilo ogenj pogasiti.